

مآثر

۸
رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت:
بارعایت بهداشت دغدغه‌های
برای کرونا نداریم

۳
مهندس اوحدی مطرح کرد
اعزام ۶۱ هزار ایرانی
از ۴ شهریور به حج تمتع

Sun 22 June 2014 ■ zaer93@hajj.ir ■ Zaer Issue ■

سرپرست حجاج ایرانی:

همگرایی ملت‌های مسلمان در حج امسال بسیار امیدوارکننده است

۱۰
یار چهارم حج در تمتع
چه می‌تواند باشد؟

۵
آنچه حاجی باید درباره
غار حرا و کوه نور بداند

مدیر برنامه و محصولات فرهنگی بعثه
مقام معظم رهبری تشریح کرد

۴
یاوران حج چگونه
انتخاب می‌شوند؟

تپه خبر

سپاس وزیر ارشاد مذاکرات سازنده
رئیس سازمان حج با طرف سعودی

علی جنتی از رئیس سازمان حج و زیارت
بخاطر مذاکرات مفید و سازنده با طرف های
عربستانی و تلاش در جهت گسترش خدمات
به زائران بیت الله الحرام تشکر کرد.

سعید اوحدی اوایل خردادماه سالجاری
عازم عربستان شد و در سفر یک هفته‌ای به
آن کشور با وزیر حج عربستان و معاونان وی
و رئیس مؤسسه مطوفین حجاج ایران و
سایر دوایر ذیربط ملاقات و مذاکره کرد که این
دیدارها به توافقات خوبی در جهت تسهیل
امور حجاج ایرانی منتهی گردید.

سعید اوحدی پس از بازگشت به
ایران، گزارش مکتوب این توافقات مبتنی
بر دیدگاه آینده نگارانه را برای وزیر محترم
فرهنگ و ارشاد اسلامی ارسال کرد که ایشان
نیز در این ارتباط این چنین پاسخ داد:

«لازم می‌دانم از تلاش‌های ارزنده
جنابعالی در گسترش خدمات به زائران بیت
الله الحرام و مذاکرات بسیار مفید و سازنده
با وزیر حج عربستان صمیمانه تشکر و
سپاسگزاری نمایم.» خداوند بر توفیقات همه
خادمان صدیق زوار بیافزاید.

دیدار رئیس انجمن اهل البیت اندونزی با رئیس پژوهشکده حج

راه‌رگز پسندیده ندانست و افزود: متأسفانه در حال
حاضر برخی افراد در قالب گروه داعش و همچنین
تکفیر هادر جهان به راه افتاده‌اند و به دنبال ایجاد
دودستگی در میان مسلمانان هستند.

همچنین در این نشست حجت الاسلام والمسلمین
علیزاده موسوی رئیس پژوهشکده حج و زیارت به
اقدامات وحشیانه داعش در عراق اشاره کرد و ضمن
تکفیریت این حرکات، همدلی مسلمانان در برابر
مکفیری‌ها را تنها راه حل این مشکل برشمرد.

وی ادامه داد: یکی از فتنه‌ها جهان اسلام مساله
تکفیری‌هاست که الحمدلله این گروه با اقدامات
وحشیانه خود ماهیت اصلی شان را برای مسلمانان
فاش کردند و اتحاد مسلمان در برابر این تروریست‌ها
مستحکم‌تر شد. رئیس پژوهشکده حج و زیارت به
پیشینه تاریخی مسلمانان اندونزی اشاره کرد و ادامه
داد: مسلمانان اندونزی از دیرباز محب اهل بیت علیهم
السلام بوده‌اند و این عشق و ارادت از دوران ائمه شیعه
به آن منطقه راه پیدا کرده است. وی ادامه داد: به یقین
مخالفت‌های تکفیری در حرکت شیعی در اندونزی
خللی ایجاد نخواهد کرد و روابط شیعه و اهل سنت در
این کشور مستحکم‌تر خواهد شد.

رئیس انجمن اهل البیت اندونزی به همراه هیاتی
از پژوهشکده حج و زیارت بازدید و با حجت الاسلام
والمسلمین علیزاده موسوی درباره فعالیت‌های این
پژوهشکده بحث و تبادل نظر کرد.

سیدحسن العیدروس، رئیس انجمن اهل البیت
اندونزی در سفری به شهر مقدس قم، افزون بر زیارت
بارگامه مطهر و منوره حرم کریمه اهل بیت علیهم السلام،
با حضور در پژوهشکده حج و زیارت با حجت الاسلام
والمسلمین سعید مهدی علیزاده موسوی دیدار و
گفت‌وگو کرد. در این دیدار که سعید موسوی کلام
الحیثی، مسوول ارتباطات انجمن اهل البیت اندونزی
و احمد هدایت معاون انجمن اهل البیت اندونزی
حضور داشتند درباره مسائل جهان اسلام و وحدت
امت اسلامی بحث و تبادل نظر شد.

العیدروس در این نشست ضمن ابراز خرسندی
از سفر به ایران به اظهار و علاقه مسلمانان و شیعیان
این کشور به اهل بیت علیهم السلام پرداخت و افزود:
خوشبختانه در اندونزی شیعیان زیادی وجود دارد که
افزون بر شرکت در مجالس و محافل مذهبی، همیشه
عشق و علاقه خود را به ائمه معصومین علیهم السلام
ابراز می‌دارند. وی اختلاف و دودستگی میان مسلمانان

سفر آغاز

ویروس در سرایشی

جنگل‌های پیرامون یک ویروس که بعد
از بررسی‌های انجام شده مشخص شد حتی
یک نفر در کشورمان نیز به آن مبتلا نشده
است کم‌کم فروکش کرده و فضای رسانه‌ای
نیز با روشنگری‌های مسئولان بعثه مقام معظم
رهبری، سازمان حج و زیارت، وزیر محترم
بهداشت و رئیس سازمان پزشکی حج و زیارت
به سمت علمی شدن مباحث و اطلاع‌رسانی
صحیح خود پیش می‌رود. مشخص شد که با یک
مقدار رعایت نکات بهداشتی این ویروس قابل
کنترل است. در عین حال سازمان حج و زیارت
و هیات پزشکی نیز با ارائه پروشورها و بسته‌های و
اطلاع‌رسانی درباره این ویروس تمام تلاش خود
را برای آموزش نکات بهداشتی انجام داده‌اند.
نظرات علمی و کارشناسی می‌گوید که با رعایت
توصیه‌ها و نکات بهداشتی هیچ دغدغه‌ای درباره
کرونا وجود نخواهد داشت و آنچه درباره شیوع و
مرگبار بودن این ویروس می‌گفتند بیشتر مبنای
جنجالی و وهم برانگیز داشت. به هر حال باز هم با
تلاش متخصصان و اهالی رسانه می‌توان بر این
ویروس بیش از پیش غلبه کرد و با اطلاع‌رسانی
و آموزش صحیح که بستری اصلی آن رسانه‌ها
هستند نگرانی‌های احتمالی و دغدغه‌های موجود
آمده را از بین برد. زائران هوشمند کشورمان نیز
با دریافت اطلاعات و اخبار خود از مجاری رسمی
و مسئول نسبت به مسائل پزشکی و بهداشتی
حج می‌توانند ضمن به دست آوردن صحیح‌ترین
خبر هم‌میزان اطلاعات علمی و کارشناسی خود را
نسبت به این ویروس و راه‌های مقابله با آن پیش
از پیش‌بالا ببرند و آگاهی صحیح داروی اصلی
نابودی این ویروس شود.

تاکید سرپرست حجاج ایرانی بر اجرای طرح تعالی حج

حجت الاسلام والمسلمین قاضی عسکر با بیان اینکه طرح تعالی حج بسیار جامع است، اجرای آن را در اهداف تحقق سیاست‌های حج و زیارت بسیار مهم دانست و تأکید کرد: خوشبختانه برای تحقق اهداف و سیاست‌های حج و زیارت، برنامه‌ریزی خوبی صورت گرفته است، اما برای اجرای آن نیاز به برداشتن گام‌های اساسی است.

حجت الاسلام والمسلمین سیدعلی قاضی عسکر، نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی، در همایش مدیران ستادی استانی و نهادهای همکار با حج زیارت در مشهد مقدس، بر اجرای طرح تعالی حج تأکید کرد و خواستار توجه هر چه بیشتر مسوولان و کارگزاران حج به این مهم شد.

وی با بیان اینکه طرح تعالی حج بسیار جامع است، اجرای آن را در تحقق اهداف سیاست‌های حج و زیارت بسیار مهم دانست و تأکید کرد: خوشبختانه برای تحقق اهداف و سیاست‌های حج و زیارت، برنامه‌ریزی خوبی صورت گرفته است، اما برای اجرای آن نیاز به برداشتن گام‌های اساسی است. نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت گفت: طرح تعالی حج یک بازنگری اساسی در مجموعه حج‌گزاری بشمار می‌رود که در این طرح نقاط ضعف بررسی و طرح‌های نو جایگزین طرح‌های قدیمی می‌شود.

وی با بیان اینکه جهان امروز عصر پیشرفت تکنولوژی است، تصریح کرد: گرچه برخی روش‌های سنتی در برنامه‌های اجرایی حج خوب است، اما با پیشرفت‌های حاضر باید از فناوری‌های روز جهان بهره‌گیری و در کارهایمان سرعت بخشیم تا زائران حجی راحت و مطلوب به جا آورند.

نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت در بخش دیگری از سخنان خود به ارزیابی دفاتر خدماتی پرداخت و گفت: باید سهمیه دادن به دفاتر خدماتی را با ملاک‌های صحیح ارزیابی کنیم و آن‌هایی که به وظایف‌شان عمل کردند تشویق و کسانی که در این امر کوتاهی کردند، درباره فعالیت آن‌ها تجدید نظر شود.

وی از مدیران به عنوان نمایندگان حج و زیارت یاد کرد و از آن‌ها خواست عیون حج و زیارت باشند.

همایش راهبردی در مشهد مقدس

همزمان با پایان یافتن نام‌نویسی از زائران حج تمتع و آغاز برنامه‌های اجرایی حج، نخستین همایش مدیران ستادی و استانی‌ها و نهادهای همکار سازمان حج و زیارت در عملیات حج ۱۳۹۳، با حضور حجت الاسلام والمسلمین سیدعلی قاضی عسکر، نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت و سرپرست حجاج ایرانی و مهندس سعید اوحدی رییس سازمان حج و معاون وزیر ارشاد در مشهد مقدس برگزار شد. این همایش با توجه به نزدیکی ایام و موسم حج برگزار شد و در نشست خبری نیز سرپرست حجاج ایرانی نکاتی را مطرح کرد. همچنین حجت الاسلام والمسلمین قاضی عسکر در حرم رضوی نیز به ایراد سخنرانی پرداخت.

سرپرست حجاج ایرانی:

همگرایی ملت‌های مسلمان در حج امسال بسیار امیدوارکننده است

نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت گفت: اقداماتی از سوی علما و دولت‌های مسلمان منطقه در حال انجام است که ما را به همگرایی ملت‌های مسلمان در حج امسال امیدوار کرده است.

حجت الاسلام والمسلمین سیدعلی قاضی عسکر در نشست مطبوعاتی با خبرنگاران در مشهد افزود: تروریست‌هایی که در جنگ‌های سوریه و عراق شکست خورده‌اند، امروز در عراق از خود و اکثش‌هایی افراط‌گرایانه بروز می‌دهند.

وی اظهار کرد: خوشبختانه در حکومت اقدامات تروریست‌ها و مقابله با این حملات وحشیانه در کشورهای اسلامی همچون عربستان، ایران و عراق همگرایی خوبی صورت گرفته است و امیدواریم این همگرایی در برابر تروریست‌ها همچنان ادامه داشته باشد.

عضو شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه گفت: صدور فتوای علمای عربستان و

مراجع عظام و علمای اهل سنت در ایران در وجوب حفظ حرمت مقدسات دیگر مذاهب و محکومیت اعمال تروریست‌ها نمونه بارز و ارزشمندی از این همگرایی است و این همگرایی در انجام مناسک حج امسال تأثیر بسزای خواهد داشت. وی در بخش دیگری از سخنان خود افزود: مقامات عربستان از وزیر امور خارجه ایران برای سفر به آن کشور دعوت کرده بودند که قائم مقام ایشان به عربستان رفتند و این دعوت توسعه روابط بین دو کشور را رقم خواهد زد.

سرپرست حجاج ایرانی اظهار کرد: به‌طور قطع بهبود و توسعه روابط بین ایران و عربستان از بد اخلاقی‌ها و فشارهایی که برخی زائران ایرانی در مکه و مدینه متحمل می‌شوند، خواهد کاست.

وی گفت: مابه‌عنوان مسوولان حج و زیارت کشور نسبت به آزار و اذیت برخی زائران در مدینه و مراسم حج معترض هستیم و این اعتراض را به مقامات سعودی منتقل و سعی کردیم این اعتراض را در قالب نامه‌یابه صورت شفاهی به وزیر حج و زیارت عربستان ارائه دهیم.

وی در خصوص منشورات تولید شده از سوی بعضی مقام‌های رهبری گفت: امسال حدود ۷۰۰ کتاب در قالب نرم‌افزار تلفن همراه تعریف شده که تاکنون ۲۰۰ اثر آن آماده شده و روی پایگاه اطلاع‌رسانی بعضی مقام‌های رهبری قرار گرفته و مردم می‌توانند از طریق تلفن همراه اطلاعات مربوط به حج را دریافت کنند.

نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت افزود: در حال حاضر آموزش مناسک حج بر روی پایگاه اطلاع‌رسانی بعضی مقام‌های رهبری به زبان‌های فارسی، انگلیسی، آذری و عربی قرار گرفته و زائران در تمام نقاط دنیا می‌توانند این آموزش‌ها را دریافت نمایند. وی با بیان اینکه روحانیون کاروانها از سطح علمی بالایی برخوردارند، افزود: هم‌اکنون بیش از چهار هزار روحانی کاروان حج داریم که از این میان بیش از ۵۰۰ نفر دارای تحصیلات دکتری و سطح چهار حوزه علمیه هستند.

دوری از گناه و معصیت نسخه شفابخش قرآن کریم

سخنران حرم مطهر رضوی با بیان اینکه قرآن کریم راه مستقیم ربه‌انوارانی راهی که انسان را به مقصد و مقصود می‌رساند، راهنمایی می‌کند، اظهار داشت: معصیت و گناه گاهی جنبه فردی و گاهی اجتماعی دارد که در هر صورت پایه‌های ایمان را نابود می‌کند و این قرآن است که انسان را از همه این معصیت‌ها نجات می‌دهد.

حجت الاسلام والمسلمین قاضی عسکر، انبیا، اولیای الهی و ائمه اطهار (ع) را هدایتگران راه سعادت معرفی کرد و گفت: این بزرگواران مصون از هر گونه عیب و خطا هستند.

وی با تأکید بر اینکه حرام و حلال الهی تاروز قیامت تغییر نمی‌کند، بیان کرد: حرام و حلال الهی هر کدام دارای حکمتی است، آنچه برای انسان مفید است، خداوند برای انسان حلال کرده و آنچه برای انسان ضرر مادی و معنوی دارد،

حرام بیان شده است. وی دوری از گناه و معصیت را نسخه شفابخش قرآن کریم برای سعادت بشر عنوان کرد و افزود: معصیت و گناه گاهی جنبه فردی و گاهی اجتماعی دارد که در هر صورت پایه‌های ایمان انسان را نابود می‌کند.

حجت الاسلام والمسلمین قاضی عسکر گفت: نابسامانی‌ها و مشکلاتی که امروزه در جوامع بشری وجود دارد، نشأت گرفته از عمل افراد است، زیرا خداوند برای کسی بدی نمی‌خواهد، در قرآن کریم نیز آمده است که خداوند سزوشت اقوام را تغییر نمی‌دهد مگر اینکه آن قوم مستحق آن عذاب باشند.

وی با انتقاد از برخی از ناهنجاری‌های که در جامعه و ادارات دیده می‌شود، بیان کرد: عده‌ای گمان می‌کنند که گناه تنها غیبت کردن و بی‌حجابی است در صورتی که ظلم کردن به مردم و پامال کردن حقوق دیگران در زمره بزرگ‌ترین گناهان است که برخی از افراد به‌سادگی از کنار آن عبور می‌کنند.

حجت الاسلام والمسلمین قاضی عسکر در بخش دیگری از سخنانش با اشاره به اینکه دشمنان اسلام و اهل بیت (ع) با تمامی ابزار و توان به میدان آمده‌اند و از هیچ کاری فروگذار نیستند، افزود: امروز دشمنان سر شیعیان مظلوم و بی‌گناه را می‌برند و با آن فوتبال بازی و تصاویر آن را در رسانه‌ها پخش می‌کنند.

آیا می‌توان این افراد را انسان نامید؟!

وی اقدامات و جنایاتی که امروزه در سوریه و موصل انجام می‌شود را اقدامی ضد بشری برشمرد و گفت: متأسفانه هم‌اینک سازمان‌های بین‌المللی و مدافع حقوق بشر امروز در برابر این فجایع انسانی و این بی‌رحمی‌ها سکوت کرده است و این وظیفه مسلمانان جهان است که باید با تمام قدرت و توان خود در مقابل این همه جنایت بایستند و نگذارند خون مسلمانان به ناحق پامال شود. نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت ادامه داد: در صدر اسلام وقایع مشابهی که امروز در سوریه و عراق انجام می‌گیرد، اتفاق افتاد. مردم قدر حکومت علوی را ندانستند و جباران بر آن‌ها مسلط شدند. امروز باید هوشیار باشیم و در برابر این فجایع بایستیم و اتحاد خودمان را به جهانیان نشان دهیم.

سقف مجاز پول همراه زائران در تمتع امسال

رییس سازمان حج و زیارت گفت: در تمتع امسال براساس نامه رسمی دولت عربستان، هر زائری می‌تواند حداکثر ۵ هزار دلار در تمتع امسال با خود به همراه داشته باشد و همراه داشتن بیشتر از این مبلغ مجاز نیست. این رقم با توجه به نرخ دلار در کشور ما، حدود ۱۵ میلیون ریال برای هر زائر است. مهندس اوحدی با اشاره به اینکه مبلغ سقف مجاز پول همراه زائران سوسی دولت عربستان هم به سازمان حج و زیارت و هم به وزارت امور خارجه اعلام شده است، خاطر نشان کرد: از زائران خواهیم‌مندییم از جمع پول و افزایش آن به بیش از سقف مجاز پرهیز کنند تا مشکلی در این زمینه برای آنان به وجود نیاید.

مطرح کردیم و وزیر حج عربستان دستور داد کمیته‌ای متشکل از معاون حقوقی وزارت حج عربستان، مدیر دفتر نمایندگی حج و زیارت ایران در عربستان، رییس امر به معروف عربستان هم در آن کمیته حضور داشته باشند تا به صورت هفتگی جلساتی را برگزار کنند و اگر به مواردی برخورد کردند در آن جلسه بررسی کنند. اوحدی ادامه داد: وزیر حج عربستان معتقد بود که این نوع برخوردها بر خوردهای سلیقه‌ای و شخصی است و باید احترام عمره گزاران کاملاً رعایت شود.

دور جدید اعزام عمره گزاران از اول ماه صفر

اوحدی ادامه داد: در مورد سهمیه عمره هم ما تقاضا کردیم که کمیته عقد قرار مادر عربستان حضور داشته باشند و قرار دادهای عمره را چهار ماه زودتر منعقد کنیم همچنین وزیر حج عربستان موافقت کرد که امسال زائران را از اول ماه صفر به عمر اعزام کنیم و همین باعث می‌شود تا بتوانیم آمار اعزام‌های عمره گزاران را افزایش دهیم و پیش بینی ما این است که بتوانیم تا مرز یک میلیون نفر را به خانه خدا اعزام کنیم.

ساخت سرویس‌های بهداشتی ویژه جانبازان در منا و عرفات

وی خاطر نشان کرد: در خصوص تمتع نیز تصمیمات خوبی گرفته شد از جمله اینکه همه ساله چادرهای عرفات و منا و نقشه‌های جانمایی آنها و اواخر ذی القعدة به ما داده می‌شود که تنها ۲۰ روز فرصت تا اعزام زائران به منا و عرفات زمان وجود داشت که تاخیر در تحویل چادرها موجب برهم ریختگی می‌شد. اوحدی افزود: امسال موافقت کردند که چادر ایرانی‌ها را سه ماه زودتر تحویل دهند و امیدوار هستیم تا آخر شعبان بتوانیم چادرها را تحویل بگیریم.

وی تصریح کرد: همچنین در خصوص سرویس‌های بهداشتی کاروان‌های جانبازان در سال‌های گذشته مشکلاتی وجود داشت که این موضوع نیز طرح شد که با توجه به اهمیت و احترام کاروان زائران دستور داده شد که دو سرویس بهداشتی مخصوص جانبازان ساخته شود که مشکلی در این زمینه وجود نداشته باشد. رییس سازمان حج و زیارت افزود: همچنین مقرر شد برای جانبازان چادرهایی با سقف بلند اختصاص داده شود که گردش هوادراین چادرها راحت‌تر انجام شود.

هیچ موردی از کرونا در بین زائران مشاهده نشده است

اوحدی در خصوص وضعیت بیماری کرونا در بین عمره گزاران گفت: خوشبختانه با قطعیت اعلام می‌کنیم که تا کنون حتی یک زائر ایرانی نیز به این بیماری مبتلا نشده است و پیشنهاد دادیم یک سمینار دو روزه‌ای را در داخل ایران با همکاری مرکز پزشکی سازمان حج و زیارت هلال احمر، وزارت بهداشت عربستان و با همکاری وزارت بهداشت ایران برگزار شود که آخرین دستاوردها و یافته‌های میان دو کشور بررسی شود و یک روز هم برای مدیران کاروان‌های حج برگزار شود.

ساخت آشپزخانه اختصاصی و دو هتل برای زائران ایرانی

وی همچنین از انعقاد قرار داد برای ساخت دو هتل و یک آشپزخانه مخصوص حجاج ایرانی گفت: با توجه به توسعه فضای مکه پیش بینی می‌شود آمار اعزام زائر در دو تا سه سال آینده افزایش داشته باشد لذا در این سفر با یکی از شرکتهای معتبر عربستان قرار شد تا یک آشپزخانه مرکزی با پیشرفته‌ترین امکانات راه اندازی شود. اوحدی ادامه داد: ظرفیت این آشپزخانه طبعی روزانه ۱۰۰ هزار پرس غذا است و به خاطر اینکه اجازه سرمایه گذاری به ما داده نمی‌شود ۱۰۰ درصد سرمایه گذاری توسط شرکت سعودی است و ما امتیاز بهره برداری را در مدت ۵ سال خواهیم داشت.

وی افزود: در مدینه هم یک هتل با ۲ هزار و ۶۰۰ اتاق برای اسکان ۶ هزار و ۵۰۰ زائر در عمره و هتل دیگری با یک هزار اتاق ساخته می‌شود و به این ترتیب تا ۵ سال آینده از نظر اسکان و تغذیه زائران هم مشکلی نخواهیم داشت.

هزار زائر ثبت نام شده برای عمره مفرده وجود دارند، گفت: این زائران بخشی از وجوه خود را در بانک‌های ملت و ملی پرداخت کرده‌اند. وی افزود: برای ثبت نام کنندگان متقاضیان سفر عمره در سال ۱۳۸۶ بنا بر تاکید رهبر معظم انقلاب مقرر شد سقفی برای قطعی کردن این ثبت نام‌ها در نظر گرفته شود. اوحدی گفت: امسال ۸۱۵ هزار نفر به سفر عمره اعزام می‌شوند که نسبت به سال گذشته ۶۷ درصد افزایش دارد.

رییس سازمان حج و زیارت در پایان گفت: اگر امکانات لازم توسط کشور میزبان فراهم و تمهیدات مورد نیاز برای ثبت نام دوره جدید سفر عمره اندیشیده شود، شمار زائران اعزامی به عمره مفرده هر سال با شیب ملایمی افزایش خواهد یافت.

فضای ملاقات با وزیر حج عربستان صمیمانه بود

رییس سازمان حج و زیارت در تشریح دستاوردهای سفر خود به عربستان از انعقاد قرار داد ساخت دو هتل در مدینه و یک آشپزخانه اختصاصی خبر داد و گفت: دور جدید اعزام‌ها به عمره مفرده دو هفته زودتر از سال گذشته و از اول ماه صفر آغاز می‌شود. سعید اوحدی در تشریح سفر ۶ روزه خود به عربستان گفت: در این سفر ملاقات یک ساعته‌ای را با وزیر حج عربستان داشتیم که خوشبختانه فضای صمیمانه و خوبی بود سفیر ایران در سازمان کنفرانس اسلامی، معاون بازرسی بعثه و مدیر هماهنگی حج و زیارت در عربستان نیز در این جلسه حضور داشتند. وی خاطر نشان کرد: در این جلسه ما توانستیم اکثر مسائل و خواسته‌های خود را مطرح کنیم که مورد موافقت وزیر حج عربستان قرار گرفت.

تشکیل کمیته امر به معروف عمره گزاران ایرانی در عربستان

اوحدی ادامه داد: مشکلات کوچکی در عمره داشتیم که آنها را با وزیر حج عربستان مطرح کردیم از جمله اینکه بعضی از مأموران امر به معروف عربستان در بقیع با زائران بحث می‌کنند که این بحث‌ها در بعضی موارد منجر به دستگیری زائران می‌شود.

رییس سازمان حج و زیارت خاطر نشان کرد: در این جلسه این مورد را

رییس سازمان حج و زیارت مطرح کرد

اعزام ۶۱ هزار ایرانی از ۱۴ شهریور به حج تمتع

رییس سازمان حج و زیارت با بیان اینکه در سال جاری ۶۱ هزار و ۵۰۰ ایرانی به سرزمین وحی اعزام می‌شود، اظهار کرد: عملیات اعزام زائران به حج تمتع از ۱۴ شهریور ماه آغاز خواهد شد. سعید اوحدی در نشست مطبوعاتی با خبرنگاران در مشهد گفت: این تعداد از طریق دو هزار و ۵۰۰ کارگزار و ۱۹ ایستگاه پروازی به حج تمتع مشرف خواهند شد. وی گفت: اعزام زائرین به حج تمتع امسال یک روز زودتر از سال‌های قبل و از چهاردهم شهریور ماه آغاز می‌شود که مدت اقامت زائران ۲۹ تا ۳۳ روز خواهد بود. وی اظهار کرد: برای نخستین بار هزینه زیارت در دو قسط از زائران حج تمتع گرفته شده که قسط اول در بهمن ماه سال گذشته و قسط دوم در اردیبهشت ماه امسال پرداخت شده است.

هیچ زائر حج تمتع از سفر به سرزمین وحی انصراف نداده است
وی افزود: امسال هیچ زائر حج تمتع از سفر به سرزمین وحی انصراف نداده و ظرفیت همه کاروان‌ها تکمیل شده، همچنین ۳۰ درصد معاینات پزشکی زائران از سوی مرکز پزشکی این سازمان انجام گرفته است. اوحدی گفت: امسال به منظور افزایش ظرفیت کاروان‌های حج تمتع ۲۰ درصد نیروی انسانی ستاد‌های حج تعدیل شده تا بتوان زائر بیشتری را به حج تمتع اعزام کرد.

وی طرح انطباق راز و ویژگی‌های حج تمتع امسال ذکر کرد و افزود: براساس این طرح شمار زنان پزشک که به حج مشرف می‌شوند در مقایسه با پار سال چهار برابر و همچنین در مانگاه‌های شبانه روزی ویژه بانوان زائر در مکه مکره نیز راه اندازی شده است.

رییس سازمان حج و زیارت گفت: براساس اقدامات کمیته‌های کارشناسی که از سوی این سازمان پار سال تشکیل شد، ۳۰ هتل در مکه و مدینه از گردونه خدمات حج تمتع امسال خارج شدند و سطح کیفیت خدمات در حوزه مسکن ۲۰ درصد افزایش یافت. اوحدی افزود: تا کنون اقلام تدارکاتی حج تمتع، امسال بستر تامین ۸۰ درصد از اقلام مورد نیاز زائران ایرانی را با همکاری ستاد‌هایی که در شهرهای مکه و مدینه تشکیل شده، فراهم شد.

کیفیت ارائه خدمات به عمره گزاران ارتقا یافته است

رییس سازمان حج و زیارت گفت: در دوره اخیر اعزام زائران حج عمره از طریق مدیریت قیمت تمام شده، چهار هزار میلیارد ریال صرفه جویی شد ضمن اینکه کیفیت ارائه خدمات و سطح آن نیز ارتقا یافت.

اوحدی افزود: براساس محاسبه دقیق سود سپرده‌های بانکی مربوط به زائران حج تمتع، ۲۰ میلیون ریال به هر زائر بازگردانده شد و به غم افزایش ۲۰ درصدی کیفیت خدمات رسانی هتل‌ها، تورم و عدم ثبات نرخ ارز، امسال هیچ افزایش قیمتی در نرخ اعزام حج تمتع اتفاق نیفتاد. وی اظهار کرد: همچنین پار سال در هزینه‌های مربوط به عمره مفرده ۱۵ درصد کاهش قیمت اعمال شد.

معاون وزیر ارشاد با بیان اینکه هم اکنون شش میلیون و ۵۰۰

بهره‌برداری از طبقه اول و دوم مسجد الحرام به زودی انجام می‌شود

رییس کل امور حرمین شریفین با تشریح جزئیات بهره‌برداری از بخشی از طرح توسعه مسجد الحرام، از آمادگی‌های این نهاد برای اجرای طرح ویژه عمره ماه رمضان با حضور بیش از شش هزار نیرو خبر داد.

رییس کل حرمین شریفین اعلام کرد: طبقه همکف و اول مسجد الحرام و صحن‌های شمالی به میزان ۱۰۰ درصد برای نماز به همراه پله‌های برقی و آسانسور و طبقه دوم به میزان ۸۰ درصد آماده خواهد شد.

وی افزود: همچنین به زودی از پروژه توسعه مطاف بهره‌برداری می‌شود که در مرحله نخست آن از باب صفا به باب فتح از طریق طبقه زیرزمین و طبقه همکف و اول

و بام و مرحله دوم از باب فتح تا باب عمره از طریق زیرزمین و طبقه همکف و اول بهره‌برداری خواهد شد.

السیدیس تصریح کرد: همچنین بهره‌برداری از مرحله دوم طواف موقت به زودی انجام خواهد گرفت که با آغاز به کار این بخش ظرفیت طواف به صورت کلی به هفت هزار نفر خواهد رسید و در این صورت ورودی‌های مطاف به طبقه همکف و صحنهای خارجی مرتبط می‌شود.

وی همچنین از طرح ترجمه خطبه‌های حرمین شریفین به چهار زبان انگلیسی، فرانسوی، اردو و ملاوی از طریق تلفنهای همراه و گوشی خبر داد.

رییس کل حرمین شریفین از تامین آب زمزم به صورت سرد و گرم با ۱۳ هزار کلن اشاره کرد و از آماده شدن حدود هفت هزار سرویس بهداشتی و بیش از شش هزار وضوخانه و مفروش شدن مسجد الحرام با ۱۶ هزار تخته فرش خبر داد.

السیدیس گفت: طرح مخصوص عمره رمضان از ۱۵ شعبان آغاز شده و تا ۱۵ شوال ادامه می‌یابد که بیش از شش هزار کارمند رسمی و موسمی و کارگر نظامی این طرح را اجرا می‌کنند.

اعلام ضوابط چاپ آگهی‌های خرید و فروش اسناد حج در نشریات

مدیر کل امور مطبوعات و خبرگزاری‌های داخلی در نامه‌ای به مدیران مسوول روزنامه‌های سراسر کشور و خبرگزاری‌های داخلی تصریح کرد، براساس اعلام سازمان حج و زیارت و مستند به رای هیات عمومی دیوان عدالت اداری، فیش حج متعلق به دارنده سند بوده و انتقال هر سند بایستی مطابق آیین نامه‌ها و مقررات سازمان حج و زیارت انجام شود. در این نامه به نشریات توصیه شده در خصوص چاپ آگهی‌های خرید و فروش اسناد حج تمتع و عمره با کسب تایید سازمان حج و زیارت اقدام لازم اعمال شود.

مدیر برنامه و محصولات فرهنگی بعثه مقام معظم رهبری تشریح کرد

یاوران حجاج چگونه انتخاب می‌شوند؟

یاوران حجاج ضمن آشنایی و توجیه نسبت به فضای کشور میزبان با همکاری در برگزاری برنامه‌های مؤثر دینی و فرهنگی، دین خود را به انتمه معصومین (علیه‌السلام) ادا کرده و با رفتار پسندیده و بزرگواریه

باعث اثر بخشی و مانایی آثار معنوی در دیگر همسفران خواهند بود. وی افزود: اعضای گروه یاوران حجاج کاروان‌ها، پس از جلسه دوم آموزشی کاروان از میان واجدین شرایط، توسط مدیر کاروان معرفی و جهت بررسی و تایید نهایی به روحانی کاروان پیشنهاد می‌شوند.

حاجی ابراهیمی تصریح کرد: تعداد اعضای گروه یاوران حجاج به ازای هر دوازده نفر زائر، یک نفر است، البته به نسبت تعداد بانوان زائر، اعضای گروه یاوران حجاج از بین خواهران نیز انتخاب می‌شوند.

وی افزود: توانایی جسمانی، آشنایی نسبی با احکام و معارف اسلامی، رعایت شئون دینی و اسلامی و برخورداری از تجارب و قابلیت‌های فرهنگی از جمله شرایط لازم برای عضویت در گروه یاوران حجاج است.

این مسوول فرهنگی در بعثه گفت: زائران فرهیخته و وابسته به خانواده شهدا، فرهنگیان، آزادگان، طلاب و روحانیون و افراد آشنا به یکی امور هنری و فرهنگی از کسانی هستند که برای گروه یاوران حجاج در اولویت قرار می‌گیرند.

وی ادامه داد: گروه یاوران حجاج، جلسات خود را در ایران و موسم حج، با حضور روحانی و مدیر تشکیل داده و زیر نظر آنان فعالیت می‌کند.

مدیر تأمین محصولات فرهنگی بعثه مقام معظم رهبری تأکید کرد: تعداد جلسات گروه یاوران حجاج در ایران، حداقل هر ماه یکبار و در موسم حج حداقل یک جلسه در هفته تعریف شده است.

وی افزود: اعضای گروه یاوران حجاج، در اولین جلسه، یک نفر را از میان خود به عنوان دبیر گروه و رابط با شورای فرهنگی انتخاب و به رییس شورا معرفی می‌کنند.

حاجی ابراهیمی در پایان گفت: همایش منطقه‌ای یاوران حجاج در ماه شوال برگزار می‌شود که از طریق مدیران کاروان به آنها اطلاع‌رسانی خواهد شد.

حجت الاسلام مسعود حاجی ابراهیمی، مدیر برنامه و محصولات فرهنگی بعثه مقام معظم رهبری گفت: گروه یاوران حجاج زائران بیت‌الله الحرام برای اولین بار پس از پیروزی انقلاب اسلامی با همکاری تعداد محدودی از زائران بیت‌الله الحرام در بعثه مقام معظم رهبری تشکیل شدند که در مکان‌های خاصی همچون یقیع، به راهنمایی زائران ایرانی می‌پرداختند.

وی افزود: این شیوه گرچه موفقیت‌هایی را به همراه داشت، اما همواره با کاستی‌هایی روبه‌رو بود که موجب شد تا معاونت فرهنگی بعثه مقام معظم رهبری، با بهره‌گیری از نظرات و پیشنهادهای دست‌اندر کاران امر حج و بازنگری در تشکیلات، سازماندهی و روش اجرایی گروه یاوران حجاج کاروان‌ها، آن را به شکل کنونی سازماندهی کند.

مدیر برنامه و محصولات فرهنگی بعثه مقام معظم رهبری ادامه داد: همراهی با روحانی و مدیران کاروان برای انجام حج صحیح و مقبول توسط حجاج، ایجاد تحول روحی و اخلاقی در حاجیان، معرفی مکتب اهل بیت (علیه‌السلام) و نظام جمهوری اسلامی ایران به دیگران و فراهم کردن زمینه آراش از مهم‌ترین اهدافی است که برای گروه یاوران حجاج تعریف شده است.

وی افزود: همه ساله از میان زائران هر کاروان، عده‌ای از خواهران و برادران برای انجام این مسئولیت و راهنمایی دیگر زائران، و نیز همکاری در برنامه‌ریزی‌ها و اجرای فعالیت‌های فرهنگی کاروان انتصاب می‌شوند.

این مسوول فرهنگی در بعثه گفت: این گروه ضمن آشنایی و توجیه نسبت به فضای کشور میزبان با همکاری در برگزاری برنامه‌های مؤثر دینی و فرهنگی، دین

جزئیاتی از وضعیت پزشکی در حج تمتع اعلام شد

معاون حج و عمره مرکز پزشکی حج و زیارت با اعلام اجرای طرح داوطلبان سلامت حج تمتع ۹۳، گفت: ۲۸۰ پزشک در حج امسال حضور دارند که برای نخستین بار ۶۰ پزشک زن به منظور ویزیت زائران زن به حج اعزام شده‌اند.

دکتر عادل مقصودی نژاد با بیان اینکه تاکنون استطاعت پزشکی ۱۱ هزار زائر تایید شده است، اظهار کرد: امسال برای نخستین بار طرح تطبیق یعنی اعزام پزشکان زن در کاروان‌های حج تمتع با

تاکید کرد معاینات زائران را تسریع بخشند تا قبل از ماه رمضان ثبت اطلاعات درمانی زائران در حج در سیستم انجام شود.

مقصودی نژاد با تشکر از فعالیت کارگروه سلامت در حج امسال، گفت: به علاوه همانند تمتع سال گذشته ۱۰۰ نفر از پزشکان بیمه مدنی مسئولیت فنی خواهیم کرد تا در صورت رخداد احتمالی خطای پزشکی، پزشکان ما دچار هزینه نشوند. وی درباره بروز ویروس کرونا در عربستان، با بیان اینکه شدت این بیماری اکت کرده است، توضیح داد: تاکنون هیچ محدودیتی در جلسات کشوری برای اعزام زائران در نظر گرفته نشده است.

حضور ۶۰ پزشک خانم اجرایی می‌شود. وی با اشاره به اینکه در صدد هستیم تا از میان زائران حج، پزشکان حاضر در کاروان‌ها را شناسایی کنیم گفت: بر این اساس طرح شناسایی داوطلبان سلامت حج ۹۳ را اجرایی کرده و تاکنون از میان زائران ۴۰۰ نفر کادر پزشکی را شناسایی کرده‌ایم. مقصودی نژاد، افزود: از این میان ۳۰۰ نفر پزشک، حدود ۴۰ نفر پرستار و باقی از سایر افراد کادر پزشکی هستند که در صدد هستیم ۱۰۰ نفر از این افراد را به صورت داوطلبانه جذب گروه کرده و برای آنها کارت داوطلبی نیز صادر کنیم. وی با اشاره به اینکه تاکنون ۱۴ هزار زائر تحت ویزیت پزشکی قرار گرفته‌اند به پزشکان

بیشتر بدانیم

درباره این قبرستان مکه مکرمه

بیشتر بدانیم

در کنار بیت الله الحرام و فضای خاص معنوی شهر مکه زیارتگاه‌هایی نیز دارد که دیدن آن‌ها برای حاجیان از نظر معنوی و آگاهی تاریخی و مذهبی فایده‌های بسیاری دارد.

قبرستان ابوطالب یکی از زیارتگاه‌های مهم مسلمانان در مکه مکرمه به شمار می‌آید. این مکان رابه نام مقبره معلی (یا معلاة) و مقبره بنی هاشم نیز می‌شناسند.

قبرستان ابوطالب محل دفن بسیاری از افراد خاندان بنی هاشم و برخی از نزدیکترین یاران رسول خدا (ص) است. یکی از چهره‌های مهم بنی هاشم، عبدالمطلب است. او از افراد بسیار با نفوذ مکه بود و در میان عربها نفوذ و جایگاه مهمی داشت.

چهره شاخص دیگر مدفون در این آرامگاه، ابوطالب است. شخصیتی که در پرده تقیه توانست حمایتی سخت از رسول خدا (ص) به

عمل آورد. او در برابر انواع تهدیدهای قریش، حاضر به تسلیم رسول خدا-ص- نشد و حمایت آشکار خود را از آن حضرت اعلام می‌کرد.

اشعار بسیار زیادی از ابوطالب در جای مانده که علاوه بر ایمان عمیق او، نشان دهنده چهره ادبی این بزرگمرد هاشمی است. این اشعار در دیوان وی، که در قرن سوم فراهم آمده، موجود و به چاپ رسیده است.

وی در همان آغاز بعثت، فرزندانش علی (ع) و جعفر را به خدمت نبی مکرم اسلام حضرت محمد(ص) فرستاد و خود نیز تا سال دهم بعثت که زنده بود هرگز در دفاع از آن حضرت کوتاهی نکرد. خدیجه (س) چهره دیگر مدفون در قبرستان ابوطالب است. او زنی فداکار و ایثارگر و نخستین زن مؤمن به رسول خدا-ص- بود. وی تمامی اموال خود را وقف پیشبرد اسلام کرد و در برابر فشاری که قریش بر رسول خدا (ص) وارد می‌کردند، بهترین یار صمیمی او در خانه محسوب می‌شد.

در این قبرستان بسیاری از عالمان شیعه نیز، که در مکه گذشته به شهادت رسیده‌اند، مدفونند. شماری از کاروان‌ها و زائران ایرانی که به حج مشرف می‌شوند؛ یا حضور در این قبرستان با قرائت فاتحه یاد و خاطره حضرت خدیجه (س) و ابوطالب و شهدای و بزرگان مدفون در این آرامگاه را گرامی می‌دارند.

این قبرستان در شمال شرقی شهر مکه مکرمه و در تقاطع دو خیابان مسجدالحرام و حجون واقع شده و مسجد تاریخی «جن» در نزدیکی این قبرستان قرار دارد.

شیوه جالب ختم قرآن توسط کاروان‌های ایرانی در مکه

طرح ختم قرآن کریم در سفر به مکه مکرمه و در جوار بیت الله الحرام از جمله اقدامات ابتکاری است که توسط زائران ایرانی در حال اجراست. براساس این طرح قرآن کریم به ۳۰ تقسیم شده و مدیر کاروان دربرگه‌هایی که از شماره یک تا ۳۰ شماره گذاری شده است؛ برگه‌ها رابه زائران اعطای کند و زوار نسبت به تلاوت جز مشخص شده اقدام می‌کنند. این طرح بارها و بارها در سفر به مکه مکرمه توسط زائران اجرا شده است و در واقع توفیقی است که خداوند به بندگانش خود برای تلاوت کتاب وحی می‌دهد. با اجرای این طرح هر روز هر کاروان حداقل یک بار قرآن کریم را در مسجدالحرام ختم می‌کنند و مدت اقامت ۵ روزه یک کاروان دست کم ۵ بار کتاب الهی توسط زائران مرور می‌شود.

آنچه حاجی باید درباره غار حرا و کوه نور بداند

اینجا مناجات ماندگار می‌شود

پیامبر اکرم حضرت محمد (ص) با بارها بارهای خلوت کردن بخدای خویش و راز و نیاز سه درگاه احدیت به بالای آن صعود می‌فرمودند و ساعات و اوقات طولانی رابه مناجات می‌پرداختند. امروزه شاهد یادگاری‌هایی است که زائران از ملیت‌ها و کشورهای مختلف و با زبان‌های متفاوت بر روی آن نوشته‌اند.

زائرانی که موفق به صعود از جبل النور می‌شوند و خود را به غار حرامی رسانند در طول مسیر و پویزه باز دیدن شدن به غار شاهد نوشته‌های بسیاری بر تخته‌سنگ‌ها هستند که هر کدام با زبان‌های مختلف؛ این پدیده زشت را روایت می‌کند. هر چند بسیاری از کسانی که اقدام به نوشتن یادگاری و یا کنده کاری روی آثار تاریخی و باستانی و مذهبی می‌کنند عموماً به عمل زشت خود معترف هستند اما متأسفانه هنوز به طور کامل این عمل زشت و مذموم از میان مارتخت نبسته و همچنان شاهد این پدیده ناپسند هستیم.

به نظر می‌رسد یکی از نکاتی که در جلسات توجیهی کاروان‌ها با زائران می‌بایست به آن اشاره شود پرهیز زائران از چنین اقدامی است که قطعاً با فرهنگ و تاریخ و تمدن ملت ما مناسبت و قرابتی ندارد. آنچه در این اماکن ماندگار و یادگاری می‌ماند صدای تلاوت قرآن کریم و مناجاتی است که زائران به تاسی از مناجات و راز و نیاز پیامبر اکرم (ص) از خود به جای خواهند گذاشت.

غار حرا چگونه و چه زمانی برویم؟

غار حرا از جمله مکان‌های مقدس واقع در اطراف شهر مکه است که هر روزه صدها نفر از زائران از ملیت‌های مختلف با گذر از پیچ و خم‌ها در دل کوه خود را به این مکان که محل نزول نخستین آیات قرآن کریم است؛ می‌رسانند و ساعاتی را با خالق خویش به راز و نیاز می‌پردازند. آیه نورانی «قرابسم ربك الذي خلق. خلق الانسان من علق...» نخستین آیات سوره مبارکه علق است که بر سردر ورودی غار که فضای داخلی آن بسیار کوچک است خود نمایی می‌کند.

ارتفاع دهانه غار حرا به اندازه قامت یک انسان است و عرض آن به اندازه ایستادن دونفر در مجاورت یکدیگر است. عرض آن حدود ۱۲۰ متر و طولش نیز حدود ۲ متر است. یکی از جلوه‌های دیدنی این غار انتهای آن است که از درون شکافی که وجود دارد می‌توان مسجدالحرام را دید و به سمت آن نماز خواند. باتوجه به گرمای هوای شهر مکه بسیاری از زائران ترجیح می‌دهند نیمه‌های شب صعود از کوه جبل النور را آغاز کنند و هنگام اذان و طلوع فجر در جوار غار حرا مشغول عبادت شوند.

کوه نور که از مقدس‌ترین کوه‌های جهان شناخته می‌شود، همچنان با بی‌مهری سزایمان‌های به اصطلاح بین‌المللی و جهانی روبه‌رو شده است به گونه‌ای که هر روز صدها گردشگر و زائر به این مکان مقدس رفته، اما از توجه و اهمیت دادن به این مکان مقدس از سوی مجامع بین‌المللی دیده نمی‌شود.

جبل النور که در قله آن غار حرا محل نزول وحی بر اشرف مخلوقات و پیامبر رحمت حضرت محمد (ص) واقع است به دلیل کم توجهی مسئولان شهری مکه و البته سهل انگاری زوار از ملیت‌های مختلف به محل انباشته شدن اشیای زاید بویژه بطری‌های آب و نوشابه تبدیل شده است.

زائرانی که سحرگاهان برای زیارت این مکان مقدس راهی جبل النور می‌شوند در همان ابتدای کوهنوردی با صحنه‌های نامناسبی روبه‌رو می‌شوند که ناشی از کم توجهی زائران به موضوع حفظ محیط زیست و پاکیزه نگه داشتن این مکان مقدس است. در طول این مسیر که از ابتدای کوه تا قله آن حدود یک ساعت کوهنوردی به شمار می‌رود در برخی نقاط شاهد تلنبار شدن حجم قابل توجهی از بطری‌های خالی آب و قوطی نوشابه هستیم.

در گام نخست به همه زائران توصیه می‌شود که هنگام صعود از این کوه که متبرک به قدم پیامبر (ص) و محل نزول جبرائیل امین است از هر گونه انداختن زباله به طور جدی خودداری نمایند و حتی بر برخی زائران می‌تواند به صورت داوطلبانه نسبت به پاکسازی مسئولان شهری مکه در طول مسیر نسبتاً طولانی کوه‌پایه تا نوک قله آن چند سطل زباله نصب کرده‌اند اما به نظر می‌رسد این مکان نیازمند توجه بیشتری است. البته ذکر این نکته نیز ضروری است که خوشبختانه در اطراف محل غار حرا به دلیل قرار گرفتن در قله کوه؛ کمتر زباله‌ای قابل رویت است اما در مسیرهای ابتدایی حجم قابل توجهی از بطری‌های آب و نوشابه و ظرف‌غذا مشاهده می‌کنیم.

جبل النور در چهار کیلومتری شمال شرقی شهر مکه و کنار راه منابه عرفات واقع است، اکنون به علت گسترش و توسعه شهر مکه، در داخل مکه قرار گرفته است.

اینجا تنها تلاوت و صوت مناجات ماندگار می‌شود

نوشتن یادگاری و حکاکی کردن روی آثار و ابنیه تاریخی بویژه در اماکن اسلامی، پدیده زشت و مذمومی است که متأسفانه عموماً توسط افرادی صورت می‌گیرد که اطلاع کافی از اهمیت و حتی جایگاه و قداست آثار مذهبی و اسلامی ندارند.

غار حرا محل نزول وحی و قرآن و منزلگاهی که

آنچه در این اماکن
ماندگار و یادگار می‌ماند
صدای تلاوت قرآن
کریم و مناجاتی است
که زائران
به تاسی از مناجات
وراز و نیاز پیامبر اکرم (ص)
از خود به جای
خواهند گذاشت

شیوه‌ای نو در بیان احکام حج و عمره

کتاب شیوه‌ای نو در بیان احکام حج و عمره مطابق با فتاوی‌ای مراجع تقلید (با ویرایش جدید و اضافات) به تألیف سیدمحمدعلی فقیهی و تدوین پژوهشگر حج و زیارت از سوی نشر مشعر منتشر شده است.

این کتاب شامل مسائل متعارف و مورد نیاز روحانیان کاروان‌های حج و عمره و مشتمل بر فتاوی‌ای مراجع و آیات عظام امام خمینی، خویی، گلپایگانی، اراکی، خامنه‌ای، سیستانی، فاضل، بهجت، تبریزی، مکارم و صافی است.

در این اثر که چاپ پنجم بوده و اصلاحات کلی در کل آن صورت گرفته است، فتاوی‌ای شش تن از مراجع تقلید، یعنی حضرات آیات شبیری زنجانی، وحید خراسانی، نوری، مظاهری، سبحانی و جوادی آملی اضافه شده و در حال حاضر با فتاوی‌ای هفده مرجع و مطابق با جدیدترین فتاوی‌ای آنان ارائه می‌گردد.

نویسنده اثر با بیان نکات تجربی درباره نقل فتاوا در جلسات بیان مناسک کاروان‌های حج و یکپارچه کردن عبارات مختلف مراجع حول یک نظریه، نظرات مراجع را درباره مسائل دور کاربرد حج و عمره جمع‌آوری کرده و در اختیار روحانیان قرار می‌دهد تا از ذکر اختلاف فتاوا و تشویش‌آذنان در این جلسات پرهیز شود.

کتاب شیوه‌ای نو در بیان احکام حج و عمره در پنج بخش تنظیم شده است و میقات، احرام، طواف، نماز طواف، سعی صفا و مروه، تقصیر، احکام بین عمره و حج تمتع، حج تمتع، وقوف در عرفات، وقوف در مشعر، اعمال منا، شرایط قربانی، تقصیر یا حلق، بی‌توته، احکام متفرقه حج و عمره، مسائل مربوط به مکه و مدینه و مسائلی از تقلید و مسائل از خمس از مهم‌ترین عنوان‌های آن به شمار می‌رود.

بخش پنجم اثر به بیان مسائلی از تقلید و مسائلی از خمس می‌پردازد که در ذیل عنوان رجوع به غیر در احتیاط واجب از عنوان نخست آمده است. در مواردی که مجتهد فتوای دهد باید به نظر به او عمل کرد، ولی اگر مجتهد در مسئله‌ای احتیاط واجب داشت، می‌توان از مجتهد دیگر تقلید کرد.

برای رجوع به مجتهد دیگر باید برای مقلد معلوم باشد که به فتوای چه کسی مراجعه کرده است و اگر هنگام عمل، برای او رجوع به غیر معلوم نبود، بعد از عمل می‌تواند بار رجوع به مرجع تقلید دیگر به فتوای او عمل خود را تصحیح کند؛ یعنی بار رجوع به غیر وظیفه خود را در قضا و اعاده نداشتن روشن می‌کند...

ماجرا ای توصیه یک اعرابی

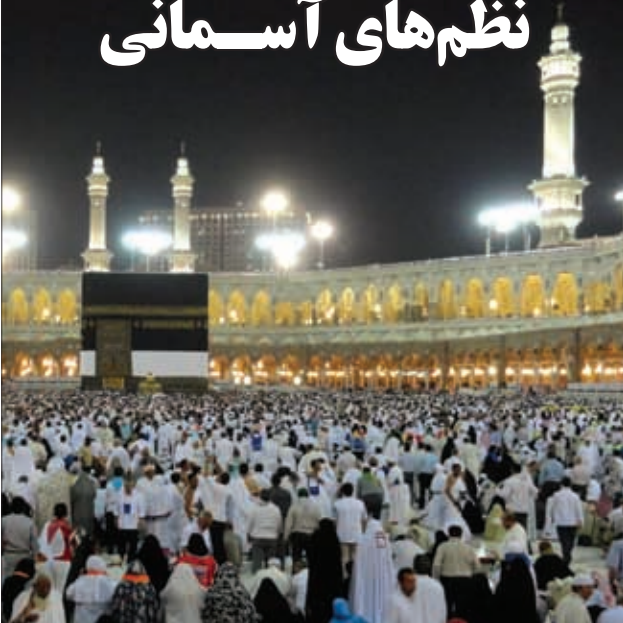
اعرابی را دیدم که پسر را همی گفت یا بُنّی اُنک مسئول یوم القیامة ماذا اکتسبت ولا یقال بمن انتسبت یعنی ترا خواهند پرسید که عملت چیست نگویند پدرت کیست.

جامه کعبه را که می‌بوسند
او نه از کرم پیله نامی شد
با عزیز نشست روزی چند
لاجرم همچو گرامی شد

* گلستان سعدی، باب دوم

نمونه‌هایی از اشعار شاعران معاصر درباره حج

نظم‌های آسمانی

حُریم کبریا

بر یار آدم من به حریم کبریا
نکنند که کار من هم بود از سر ریایی
به امید رحمت او شدم از دیار راهی
چه زیان که این گدا هم برسد به یک نوایی
به خدای کعبه گفتم که بیخس بنده‌ات را
که ندارد او پناهی به درت کند دعایی
منم آن نیازمندی که به در گهت رسیدم
تو مران مرا از این در که ندارم آشنایی
به شنیدم از عراقی که ز راه بی‌ریایی
به سرود این سخن را در خانه خدایی
«به طواف کعبه رفتم به حرم رهم ندادند
که برون در چه کردی که درون خانه آبی
به قمار خانه رفتم همه پاکباز دیدم
چو به صومعه رسیدم همه زاهد ریایی»
تو «جنانی» یا چه رویی به حرم قدم نهادی
نکنند که هاتف غیب به تو داده یک ندایی
محمد رضا جنانی

وصف حال حجاج

هاجر صفتان لطف خدا یافته‌اند
از مروه جان تا به صفا ناخته‌اند
در چشمه پر شکوه آب زمزم
عشقی ابدی ز بهر خود ساخته‌اند
در طوف طواف حاجیان می‌گفتند
لبیک خدا و زنگ دل می‌شستند
در پهنه بی‌کران بیت معبود
خاک ره دوست با مژه می‌رفتند
در حجر (۳) چه مہجور و پریشان حالم
هاجر صفتم ز سوز دل می‌نالیم
در محضر الله به لطف سبحان
با دور شدن ز خود بسی خوشحالم
صد یقه مردانی

کعبه

در میان پهن دشت این جهان
در ورای این زمان و این مکان
در فراسوی نگاه این بشر
آدم وامانده ترس و خطر
در کنار خیمه فرعونیان
در کنار خانه دیو و ددان
در جوار خانه زندان و تن
خانه تو خانه‌های ما و من
آدم فرسوده از رنج نفاق
خانه‌ای می‌جست اندر کوه قاف
تا در آن خانه بگیرد بهر خویش
از برای غربتش در جمع و کیش
بغض او سنگین تر از سنگین بود
چونکه دوستش دشمن بد کین بود
خسته از رنج زمان اندر زمین
گر می‌ی که کرد تا که یابد غیر از این
در پی یار عزیز بود او
تا بگوید حبله مکر و عدو
در زمین می‌گشت تا یابد نشان
خانه‌ای از دوست خوب آسمان
آدمی در جستجوی کعبه بود
چونکه لبریز از غم و از غصه بود

خانه‌ای تا درد دل را وا کند

غیر از این خانه در او نجوا کند
جبرئیل آمد از رب کبیر
ای خلیل دستان دوستم را بگیر
بندام اندر زمین جامانده است
در میان خصم تنها مانده است
بازوی همّت بندد و کار ساز
خانه‌ای دیگر برای او بساز
تا در آن خانه رها ز فوت و فن
حبله‌های خصم را گوید به من
کعبه حق این چنین بنیاد شد
بنده عاشق بسی دلشاد شد
چونکه بارش در کنارش خانه داشت
با نزولش دفتر عشق را نگاشت
کعبه یعنی قبله‌گاه عاشقان
عاشقان رسته از بند جهان
هست کعبه قبله‌گاه خواستن
خواستن حق غیر حق پیراستن
کعبه یعنی عشق انسان در جهان
که فرو افتاده است از آسمان
هست کعبه خانه امن زمین
زادگاه عشق امیر المؤمنین علیه‌السلام
کعبه باشد خانه فخر جهان
چون خدا را در زمین سازد عیان
کعبه یعنی نقطه نقل شرف
حافظ امن جهان از هر طرف
«ک» کعبه یعنی کلّ این جهان
سایه ربّ است در این لا مکان

«ع» کعبه معنی عبد و عبید

عاشق و معشوق از او آمد پدید
«ب» کعبه بنده او باش و بس
چون به غیر او نداری دادرس
«ه» کعبه یعنی هر آنچه که هست
در جوار قدرت حق نیست است
کعبه باشد یادگار بوالبشر
کشتی امن سفر در هر خطر
خانه کعبه سیادت می‌کند
حجّ او دین را حفاظت می‌کند
عشق حق از حجّ او آید پدید
چونکه دل قفل است و آن باشد کلید
عشق بازی را طریقت لازم است
هر طریقت را شریعت لازم است
هست کعبه خط سیر این جهان
مبدأ شرع و شروع تا آسمان
کعبه یعنی قبله‌گاه مسلمین
قطعه‌ای از عرش در ناف زمین
حجّ او درس برابر می‌دهد
سعی او بوی برادر می‌دهد
در صفا و مروه اش حاجی شوی
چونکه از خود بگذری ناجی شوی
عشق کعبه ست این که غوغا می‌کند
محشری هر ساله بر پا می‌کند
نام او دل را معطر می‌کند
عاشق اسلام و رهبر می‌کند
کعبه درس عشق بهتر می‌دهد
دل بزد آنچه دلاور می‌دهد
دلاور بزرگی شوب
* برگرفته از فصلنامه میقات حج

دونکنه درباره حج از آیت الله جوادی آملی

۱) مناسک حج و عمره همانند سایر عبادات، گاهی برای هراس از دوزخ انجام می شود و زمانی بر پایه شوق به بهشت صورت می پذیرد و وقتی نیز بر محور محبت خالصانه نسبت به پروردگار و شکر نعمت و حفظ نام و یاد او امتثال می شود.

۲) جمال حج و جلال عمره شکوه آن و شوکت این هم یادآور صحنه معاد است و هم آزمون و آموزش عرصه سیاست و مدنیت و جمهوریست دینی است تا کسی در زندگی دنیا راه احدی را نبندد و خود نیز گامی بیراهه نرود، در قبال اهل نفاق و شقاق که هم نانی از حق اند و هم ناهی از آن.

ژرفا

دوره جدید - شماره ۲
اول تیر ۱۳۹۳
۲۴ شعبان ۱۴۳۵
Sun 22 June 2014
zaer93@hajj.ir

۷

سفر

در مدینه منوره از نبی اکرم (ص) چه می آموزیم [۲]

سیره عملی پیامبر اعظم (ص) در تعلیم و تربیت

سید ناصر موسوی

دل انسان که لطیفه ای ربانی است کانون درک و معرفت و نیز خواست ها و گرایش های متنوع است. روح آدمی در حالت تعادل از لطافت خاصی برخوردار است، دل مؤمن جایگاه ایمان، محبت، خوف و رجاء، رضا و مانند آن است. اما هنگامی انسان مرتکب خطا و گناهی می شود تعادل و جودی او بهم می خورد، رفته رفته لطافت اولیه را از دست می دهد و دل، به نارسائیهها و بیماریهای گوناگون مبتلا می گردد که در نهایت قساوت قلب نتیجه آن است و بسیاری از مواهب فطری و معنوی را از دست می دهد بطوریکه نه رغبتی برای راز و نیاز با خدا دارد و نه شوقی برای عبادت، بنابراین ریشه کمالات در درون او می خشکد که پیامبر اعظم (ص) می فرماید «دورترین مردم از خدا، شخص سخت دل است»

پاکیزگی و آراستگی

رسول خدا (ص) از دوران طفولیت به آراستگی و پاکیزگی علاقه خاصی داشت. موهایش مرتب و سروصورت خود را تمیز نگه می داشت. در طول حیات نیز چنین بود. رسول خدا (ص) فرمود «ای عایشه خداوند دوست دارد وقتی برادرش برای دین برادرانش از خانه بیرون می رود خود را آراسته کند. پیامبر اعظم (ص) حتی در جهت تعمیم این امر مهم به یاران و پیروانش هم همت داشت. روزی مردی را مشاهده کرده که زولیده بود. فرمود «چه ضرر داشت اگر این مرد ریش خود را اصلاح می کرد. آن مرد حرف پیامبر را شنید و اصلاح کرد و مورد تشویق رسول خدا قرار گرفت. آن حضرت درباره تمیزی لباس نیز تاکید فراوان داشت و فرمود «هر کسی لباسی برای خود تهیه کرد باید همیشه آن را پاکیزه نگه دارد» پیامبر (ص) فرمود «اسلام پاکیزه است. شما هم پاکیزه باشید که به بهشت وارد نشوند مگر پاکیزگان»

در جای دیگر می فرماید «پاکیزگی جزئی از ایمان است و ایمان انسان را به بهشت رهبری می کند. پاکیزگی کلید قبولی نماز است. پایه دین بر پاکیزگی استوار است. و در نهایت «النظافه من الایمان»

معطر بودن رسول خدا (ص)

رسول خدا (ص) از هر کوی و برزنی که می گذشتند بوی عطر تا مدت ها به مشام می رسید.

پیغمبر مشکی داشت که پس از وضو بدست می مالید و همچنین در این زمینه می فرماید «هر زنی که بوی خوش بکار برد و از خانه بیرون رود مورد لعن خداوند است تا آنکه به خانه برگردد».

مسواک کردن

پیامبر اکرم (ص) روزانه چند بار بویژه پیش از خواب و پس از بیداری با دقت مسواک می کردند و دهان و دندانهایش را می شستند و می فرمودند اگر ترس آن نبود که پیروانم دچار مشقت و زحمت شوند بر آنها مسواک کردن را واجب می کردم که هنگام آداء هر نماز مسواک کنند و بالاخره رسول خدا (ص) می فرماید: مسواک دهان را تطهیر می کند و رضایت خدا را جلب می نماید»

در جای دیگر می فرماید «پاکیزه ترین غذایی که انسان می خورد غذایی است که با کوشش خودش بدست آید».

پیامبر (ص) پس از انجام وظایف خطیر روزانه وقتی به خانه بر می گشت وقت خود را به سه قسمت تقسیم می کرد.

۱- قسمتی را به عبادت خدا ۲- قسمتی را به خانواده اختصاص می داد ۳- سهمی را به استراحت و کار شخصی خود.

مغتنم شمردن عمر

پیامبر (ص) به روش های گوناگون مسلمین را به در کارزش عمر خود دلالت و به استفاده بیشتر از آن توصیه می کرد می فرمود: من تعجب از اولاد آدم دارم وقتی که سرمایه اش زیاد می شود خرسند می گردد و اگر کم شود سخت محزون و لیکن شبانه روز بر او می گذرد و عمرش را کوتاه می کند غمگین نمی شود. بدانید که بی نیاز و راحت نمی گردد کسی که مالش زیاد شود و عمرش کوتاه باشد. می فرمود «فرشته الهی هر شب به جوانان بیست ساله ندا می دهد کوشش و جدیت کنی و برای نیل به کمال و سعادت خود مجاهده نمایند و در ادامه حضرت می فرماید: در قیامت هیچ بنده ای قدم از قدم بر نمی دارد تا به چند پرسش پاسخ دهد:

۱- اینکه عمرش را در چه کاری بپایان رسانده است.

۲- جوانیش را چگونه و در چه راهی بسر آورده است.

۳- اینکه مالش را چگونه بدست آورده و چگونه خرج کرده است.

۴- از امامش که او کیست. چنانکه خدا عزوجل فرموده است «بوم ندعو اکل اناس بامامهم».

رسول خدا (ص) می فرماید: هر که امروزش باروز گذشته و مساوی باشد مغبون است و هر که فردایش بدتر از امروزش باشد ملعون است و هر که نفقه و جستجوی نقصان عملش را ننماید و بر طرف نکند عقلش ناقص است و هر که عمل و عقلش ناقص باشد مرگ برای او بهتر است از زنده بودن.

سخن و سکوت

پیامبر اکرم (ص) گفتاری فصیح و شیرین داشت و هنگام سخن گفتن تبسم می کردند نه کم و نه زیاد حرف می زد. بدون ضرورت حرف نمی زد. روزی به ابوذر فرمود: ای ابوذر هر چه را که در آن تورا بهره نیست ترک کن و به سخنی که فایده ای بحال تو ندارد لب مگشا و زبان خود خود را مانند پول خود که در حفظ آن میکوشی نگهداری نما. ای ابوذر اگر سخن گفتن نقره باشد سکوت طلاست.

کلامش جوامع الکلام و اظهاراتش فضل الخطاب بود. میفرمود «انا افصح الکلم» من فصیح ترین عرب هستم. و می فرمودند: «اعطیت جوامع الکلم» خدا بمن کلمات جامع داده است.

درباره سکوت پیامبر (ص)، علی (ع) فرمود: سکوت آن حضرت در چهار چیز بود در تفکر، تقدیر، حلم و حذر.

جوهره صدای رسول خدا (ص) بلند و آهنگ صدایش از همه مردم زیباتر بود. تا جایی که اکثر مردم بمجرد شنیدن سخنش و دیدن قیافه و چشیدن حلاوت الفاظ به اسلام ایمان می آوردند.

عبادت

رسول اکرم (ص) می فرمود: برترین مردم کسی است که عاشق عبادت باشد و آن را در آغوش کشد و از دل و جان دوستش بدارد و با پیکرش عبادت را بجا آورد. حضرتش در باره نماز فرمود: «قره عینی فی الصلوه» روشنی چشم من در نماز است.

رسول خدا فرمودند: و اما الصلوه فانه لآخر فی الدین لصلوه فیه. اما در مورد نماز، دینی که در آن نماز نباشد خیری در آن نیست»

و می فرمود: نماز مانند ستون خیمه است.

و در جای دیگر فرمود: به خدا پناه ببرد از خشوع نفاق: پرسیدند خشوع نفاق چیست؟ فرمودند اینکه ظاهر بدن خاشع دیده شود ولی در قلب خشوعی دیده نشود.

ضمناً رسول اکرم (ص) که همواره درس اعتدال و میانه روی به مردم می داد با هر گونه افراط و تفریط مبارزه می کرد. اسلام آئینی است متین و محکم و در انجام دستورات آن با متانت قدم بردارد و عبادت خداوند را بر بندگان خسته کننده و ملال آور جلوه ندهد.

حق شناسی پیامبر

در تاریخ مهر و وفا و قدردانی و حق شناسی نمونه ای زیبا تر از قدردانی حضرت نسبت به کسانیکه به هر شکل به پیامبر مساعدت کردند سراغ نداریم. از احترام به والدین گرفته تا کسانی که دایه و عهده دار شیردادن او بودند که نمونه بارز آن ثویبه کنیز ابوطالب که چهار ماه به ایشان شیر داد تا پیامبر (ص) تا آخرین لحظات عمر با برکت خویش از او تقدیر و تشکر می کرد.

حق شناسی معلم نسبت به مدیر و مدیر نسبت به مسئولین بالاتر و قدردانی دانش آموز نسبت به معلم و همه نسبت به والدین و یا هر کسی در طول حیات آدم بسبب خیر و عمل نیکی را نسبت به ما به انجام رساند گویا آن است که می بایست ما از سیره رسول خدا تاسی بجوییم و نسبت به آنان ادای دین و حق شناسی کنیم.

کار و تلاش پیامبر

از دوران کودکی پر تحرک و علاقمند به کار و فعالیت بود. در طول زندگی دیده نشد روزی را به بطالت بگذراند. کارهای شخصی و اموری که مربوط به خانه بود شخصاً انجام می داد و در مقام نیایش عرض می کرد «از بیکاری و تنبلی به تو پناه می برم» و می فرمود «خدا کارگر امین را دوست دارد. عبادت هفتاد جزء دارد که بهترین آن کسب روزی حلال است.

رسول خدا (ص) می فرماید: هر که امروزش با روز گذشته او مساوی باشد مغبون است و هر که فردایش بدتر از امروزش باشد ملعون است و هر که نفقه و جستجوی نقصان عملش را ننماید و بر طرف نکند عقلش ناقص است و هر که عمل و عقلش ناقص باشد مرگ برای او بهتر است از زنده بودن

سایتی برای اعزام پزشکان

سلامت زائران و مسائل بهداشتی آنها یکی از اولویت‌های جمهوری اسلامی ایران برای امور حج و زیارت است. به همین منظور جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران برای جذب و اعزام پزشکان مجرب و متخصص جهت خدمت‌رسانی به زائران سایتی به آدرس www.hmciran.net را تأسیس کرده است. اطلاعات و بخش‌های مختلفی شامل: آموزش و پژوهش، ثبت معاینات زائران، پرسش و پاسخ و... در این سایت وجود دارد و از همه مهمتر هر گونه ارائه اطلاعات و ثبت نام از علاقه‌مندان به اعزام از این طریق صورت می‌گیرد. با مراجعه به این سایت می‌توان اطلاعات کاملی را در زمینه اعزام پزشکان به دست آورد.

دکتر سیدعلی مرعشی رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت با رعایت بهداشت دغدغه‌ای برای کرونا

معنوی، معرفتی و آموزش احکام و... جمهوری سلامت زائران توجه ویژه‌ای دارد و در این برتر کشورهای اسلامی به شمار می‌رود. ایام تمتع به شماره افتاده‌اند، به همین خاطر اطلاع‌رسانی و آگاهی هر چه بیشتر زائران دکتر سیدعلی مرعشی رئیس مرکز پزشکی هلال احمر کشور نشستند. ایم تا با "زائر" برای

در فضای معنوی حج پزشکان هستند که قدم به قدم سلامتی زائران می‌روند و هر کجا برای زائر مشکلی به وجود بیاید این پزشک متخصص است که با دانش خود زائر را از بیماری و تبعات آن که ممکن است به ناتوانی در انجام فرایض دینی دور می‌کند. در تعریف ماموریت مرکز پزشکی سازمان حج و زیارت آمده است که خدمت‌رسانی درمانی در هر کجا که سازمان حج زیارت اعزام زائر دارد بر عهده مرکز پزشکی حج و زیارت است. در کنار همه مسائل

ننگه

توضیحات درباره «کرونا» به قلم وزیر بهداشت

جناب‌ها بر سر کرونا بالا گرفته بود و حرف‌های ساختگی و غیر کارشناسی زیادی فضای رسانه‌ای کشور را پر کرده است. به همین منظور و در جهت رفع نگرانی‌ها و دغدغه‌های احتمالی زائران محترم چندی پیش وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با انتشار یادداشتی به تشریح وضعیت ویروس کرونا به مردم و خبرنگاران پرداخت که با هم می‌خوانیم: این روزها خبرهای متعددی در مورد «کرونا ویروس» در رسانه‌ها خوانده شده و دیده می‌شود. با مروری بر آنها متوجه شدم در کنار واقعیات، در صدد یادی از مطالب، شایعه و خالی از حقیقت است.

به همین دلیل و در شرایطی که بر اساس رصدهای دقیق علمی که توسط همکارانم صورت می‌گیرد، نشانی از شیوع این ویروس در ایران وجود ندارد، لازم دیدم به عنوان مسئول بهداشت و درمان کشور، از این طریق وبی واسطه با شما عزیزان سخن بگویم. به ویژه آن که در مورد این موضوع نیز چون همیشه با افراط و تفریط‌هایی مواجهیم؛ برخی اعتراض می‌کنند که با یک مورد ابتلا نباید جامعه را نگران کرد و گروه دیگری مسئولان را متهم به کم‌کاری می‌کنند. عمیقاً باور دارم مردم فهیم ایران در صورت اطلاع‌رسانی صحیح و کسب دانش لازم، در همه زمینه‌ها بهترین برخورد را در پیشگیری و مراقبت‌ها خواهند داشت.

اما کرونا چیست؟ «کرونا ویروس» خانواده بزرگی از ویروس‌ها است که عامل درصد بالایی از سرماخوردگی‌های معمولی و بیماری‌های خفیف تنفسی می‌باشد که همه ما آنها را تجربه کرده‌ایم و اغلب پس از چند روز، سیستم ایمنی بر این ویروس غلبه کرده و سلامت باز یافته می‌شود. ویروس عامل نیز از همین خانواده است که علاوه بر علائم تنفسی، در برخی افراد باعث بروز علائم گوارشی مانند تهوع یا اسهال نیز می‌شود؛ همان‌طور که در بسیاری از موارد، ویروس‌های دیگر نیز می‌توانند چنین ترکیبی از علائم را داشته باشند؛ به همین دلیل تشخیص نوع بیماری فقط بر عهده پزشک معالج است. درصد عمده‌ای از جمعیت کشور را افراد سالم تشکیل می‌دهند که سیستم ایمنی ایشان در برابر این ویروس به خوبی عمل کرده و باعث بهبودی می‌شود، اما در افرادی که سن بالا داشته و از لحاظ جسمی ضعیف باشند یا کسانی که از بیماری مزمنی مانند دیابت پیشرفته، سرطان و بیماری‌های خونی، بیماری قلبی و... رنج می‌برند، ویروس عامل می‌تواند باعث بیماری شدید تنفسی شود.

ادامه در صفحه ۹

همان پزشکان در طول سفر از ابتدا تا انتها همراه زائران هستند.

اعزام پزشکان به چه شکلی است؟

برای این کار یک سایت طراحی شده است و پزشکانی که قصد دارند در مرکز پزشکی سازمان حج و زیارت حضور داشته باشند از طریق این سایت ثبت نام می‌کنند و پس از انتخاب، نخست توسط همکارانی که تجربه حضور در حج و عتبات را دارند از پزشکان علاقه‌مند برای انجام مصاحبه علمی و عقیدتی دعوت می‌کنیم و پس از قبولی، ابتدا در کمیسیون‌های پزشکی به مراکز درمانی عتبات عالیات اعزام می‌شوند و آن‌جا یک ارزش یابی از عملکردشان صورت می‌گیرد و اگر قبول شوند در سفر حج عمره از این پزشکان در سفر عمره استفاده می‌کنیم و باز هم اگر نمره مناسب و قابل قبول در عمره را نیز بدست آورند، جهت تیم‌های درمانی حج تمتع از آن‌ها بهره خواهیم برد. ضمن اینکه ما نیروهای ثابتی نیز داریم که متخصص رشته‌های مختلف هستند، و از این روال توضیح داده شده مستثنی می‌باشند. در انتخاب این افراد نیز سعی شده از میان بهترین متخصصین از بهترین دانشگاه‌ها نیرو جذب شود و باید عرض کنم که تدین، تجربه و تخصص ملاک انتخاب پزشکان ماست.

برای خانم‌ها خدمات رسانی به چه شکل است؟

مادر سفرهای حج از پزشکان زن و مرد استفاده می‌کنیم و

با توجه به اهمیت سفر حج تمتع که از اواسط شهریور ماه آغاز می‌شود، مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال احمر کشور چه برنامه‌ای برای زائران دارد؟

سیستم سرویس دهی پزشکان در حج عمره با حج تمتع متفاوت است و در سفر حج عمره ما دارای ۸ درمانگاه در مکه و ۶ درمانگاه در مدینه هستیم، این درمانگاه‌ها به شکل ۸ ساعت، ۱۶ ساعت و ۲۴ ساعت مشغول خدمات‌رسانی به زائران هستند و پرستاران و پزشکان در درمانگاه‌ها خدمات رسانی‌هایی شامل: ویزیت، درمان، دارو، پانسمان را به شکل رایگان انجام می‌دهند. اما در حج تمتع علاوه بر این کارها برای زائران در دو بیمارستان خدمات تخصصی‌تر ارائه می‌شود و متخصصان رشته‌های مختلف در آنجا حضور دارند. این بیمارستان‌ها دارای رادیولوژی، آزمایشگاه، سونوگرافی و... هستند که در حج عمره وجود ندارد. ما از حالا برنامه‌ریزی‌هایی را در این رابطه انجام داده‌ایم و در مجموعه‌های که زائرین ایرانی اسکان داده می‌شوند پزشکان ما در آن مناطق همراه آن‌ها هستند و زائران برای رفع مشکلات بیماری به آن‌ها مراجعه می‌کنند. قبل از آن نیز در زمان ثبت نام در کاروان‌ها توسط پزشکان مورد تایید مرکز پزشکی حج و زیارت معاینه از زائران محترم انجام شده و برای آن‌ها پرونده تشکیل می‌شود و

توصیه‌های پزشکی برای کودکان در سفر حج

۱- مصرف مایعات کم نشود، زیرا کودکان در هوای گرم این سفر سریعاً دچار کم‌آبی خواهند شد. ۲- حتماً قبل از مصرف مواد غذایی دست و صورت کودک را با مواد ضد عفونی کننده و آب و صابون بشویند. ۳- عدم استفاده از مواد غذایی بدون بسته‌بندی و آلوده و عدم حضور کودک در محیط‌های شلوغ را جدی بگیرند. ۴- اگر کودک دچار علائم اسهال شد، سریعاً او را به پزشک برسانند. ۵- والدین دقت کنند در طول سفر کودکان خواب لازم را داشته باشند تا دچار عوارض کم‌خوابی و خستگی مغرط نشوند. ۶- لیوان آلوده هنگام آب خوردن کودک مشکل ایجاد می‌کند پس بهتر است لیوان شخصی تمیز به همراه داشته باشند.

نقشه

توضیحات درباره «کرونا» به قلم وزیر بهداشت

ادامه از صفحه ۸

این نوع از «کرونا وروس» نخستین بار در تابستان سال ۱۳۹۱ شمسی در عربستان دیده شد و تا اردیبهشت ۱۳۹۳ بیش از ۶۰۰ نفر از مسافران کشورهای مختلف که به عربستان امارات متحده عربی سفر داشتند مبتلا شدند.

بر اساس اعلام مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت در حال حاضر ۶۷۲ نفر در ۱۸ کشور جهان مبتلا به این بیماری شده‌اند که از این تعداد ۲۰۷ نفر فوت کرده‌اند. در حال حاضر موارد ابتلا در کشورهای ایالات متحده آمریکا، انگلیس، فرانسه، ایتالیا، یونان، هلند، عربستان، امارات متحده عربی، قطر، اردن، عمان، کویت، مصر، یمن، لبنان، تونس، مالزی و فیلیپین گزارش شده است.

البته بیشترین موارد مبتلایان در عربستان با ۵۶۲ و امارات متحده عربی با ۶۸ مورد بوده است. در کشور ما هم متأسفانه ۲ خواهر هموطن در کرمان مبتلا شدند که نه به سفر حج رفته بودند و نه هیچ‌گونه تماسی با حجاج داشته‌اند. البته این توضیح را هم لازم می‌دانم که تا امروز سازمان جهانی بهداشت ممنوعیتی برای رفتن به حج اعلام نکرده است. برغم این موضوع و با وجود این که وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نقشی در سیاست‌گذاری‌های بهداشتی در زمان اجرای مناسک حج در کشور عربستان ندارد، بر اساس وظایف خود موضوع را به دقت، با سواس حرفه‌ای و به دور از جنجال و هیاهو پیگیری کرده و می‌کنیم.

در این مسیر هر گام بر اساس بررسی‌های سریع و دقیق علمی برداشته می‌شود و هر آن چه را که نتایج این بررسی‌ها نشان دهد، بی‌کم و کاست با همکاران و مردم در میان می‌گذارم.

جدا از نقش مادر حوزه در زمان و اطلاع‌رسانی، نقش عمده‌ای نیز بر عهده شما و همه مردم در گوشه و کنار این سرزمین است. شاید باور نکنید که رعایت نکات بهداشتی ساده می‌تواند امکان انتقال این بیماری را به صفر نزدیک کند. پس شایسته است یکایک ماسک‌های بهداشتی را به کار بگیرید و راه‌های انتقال «کرونا وروس» را بشناسیم؛ به عزیزانمان اطلاع‌رسانی کرده و به آنها عمل کنیم. و سخنی هم با صاحب محترم رسانه؛ این نخستین مورد از بروز چنین بیماری‌هایی در سطح جهان و منطقه نیست و به یقین آخرین آن هم نخواهد بود؛ روش علمی برخورد با چنین مسائلی، اطلاع‌رسانی صحیح، به دور از بزرگ‌نمایی و همین‌طور به دور از اهمال و کوچک‌نشان دادن واقعیت‌هاست. امروز هم تنها مرجع دقیق اطلاع‌رسانی در مورد این بیماری «مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت» است و قطعا رسانه‌ها با هماهنگی این مرکز می‌توانند نقش ارزنده‌ای در افزایش اطلاعات افکار عمومی و ترویج روش‌های پیشگیری از این بیماری داشته باشند.

***

این یادداشت پیش از آنکه مشخص شود دو نفر مدعی بیماری کرونا در کرمان دارای این وروس نیستند نگاشته شده است.

می‌آید. البته در مسیر هم‌امکن است گرمازده‌نیز بشوند. در ضمن چون زائران از همه نقاط جهان اسلام برای زیارت به عربستان می‌آیند و آن‌ها بیماری‌های تنفسی خاص خود را دارند و تجمع‌ها نزدیک به هم است این بیماری‌ها به سرعت منتقل می‌شوند و در نتیجه احتمال سرما خوردگی‌ها و مشکلات تنفسی در زائران همواره وجود دارد.

با توجه به شیوع ویروس کرونا در عربستان وضعیت زائران به چه شکل است و چه عواملی برای پیشگیری به آن‌ها توصیه می‌شود؟

ویروس کرونا برای اولین بار در سال ۲۰۱۲ دیده شد و امسال متأسفانه افزایش تعداد بیماران مبتلا به این ویروس در کادر درمانی و ساکنان عربستان بیشتر دیده شد. علائم کرونا شبیه بیماری تنفسی معمول است و شکل ظاهری آن تفاوتی با آن بیماری ندارد. توصیه‌ای که به زائران در سفر به عربستان شده است. از قبیل رعایت بهداشت فردی، شستشوی مکرر دست با آب و صابون، استفاده از ماسک و سجاده شخصی، دوری از افرادی که سرفه و آبریزش و عطسه دارند و...

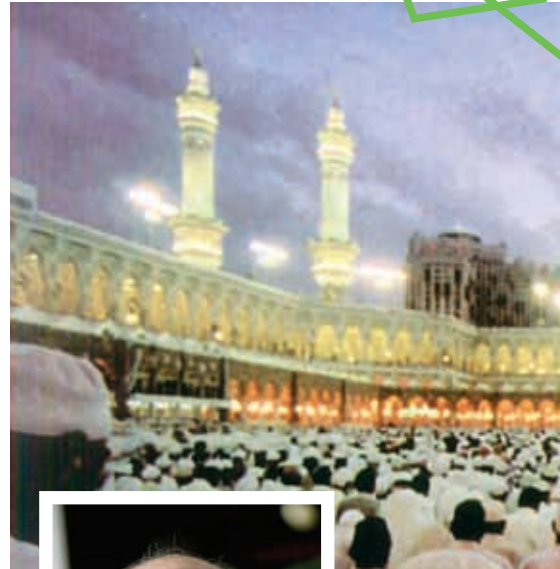
رعایت این عوامل به پیشگیری از بیماری و ویروس کرونا کمک می‌کند. چون این ویروس واکسن و درمان مشخص و قطعی ندارد و درمان آن به شکل درمان بیماری‌های تنفسی است و تنها پیشگیری بهترین راه برای مقابله با آن است. لذا نگرانی خاصی وجود ندارد و تنها با رعایت یکسری نکات بهداشتی و آموزش دیدن در این زمینه دغدغه‌ها برطرف می‌شود.

اگر زائر ایرانی به این ویروس مبتلا شود، در عربستان چه کارهای پزشکی انجام می‌دهید که زائر این ویروس را به داخل کشور نیاورد؟

ما نمی‌توانیم بیماران را شناسایی کنیم فقط با بروز علائم است که می‌توان بیمار حامل ویروس کرونا را شناسایی کرد. اما تیم پزشکی که در مکه مکرمه و مدینه منوره مستقر کرده‌ایم و از قبل به آنها آموزش‌های مورد نیاز، اطلاع‌رسانی و جزوات لازم را در اختیار گذاشته‌ایم که مشکلات مرتفع می‌شود. همچنین برای زائران نیز اطلاع‌رسانی‌های مناسبی صورت گرفته است که شامل نصب بنر و پلاکارد و بروشورهای مختلف می‌شود. از سوی وزارت بهداشت نیز کارشناسان و متخصصان مربوطه در آن جا مستقر هستند و همچنین متخصص بیماری‌های عفونی نیز مستقر است که اگر مشکلی پیش بیاید در اولین فرصت کار درمانی را انجام دهند. این بیماری تا به حال ۵۷۱ مورد در عربستان گزارش شده که ۱۸۹ نفر فوت شده‌اند اما خوشبختانه در میان ایرانی‌ها دیده نشده است. تنها ۲ مورد نیز در کشور ما گزارش شده که هنوز منشأ آن مشخص نیست، آن افراد غیر زائر بوده و در کرمان ساکن هستند و اصلاً مشخص نیست که با زائران ارتباط داشته‌اند.

لطفاً خاطره‌ای از کار پزشکی و درمانی در حج را برای خوانندگان بیان کنید؟

سفر حج یک سفر جالب و خاطره‌انگیز است و ما در طول سفرها و اتفاقاتی که برای زائران رخ می‌دهد و به درمان ربط دارد برای ما مهم است. زمانی که شاهد آن هستیم بیماری‌های صعب‌العلاج و نارسایی‌های تنفسی، ایست قلبی با تلاش کادر پزشکی منتهی به این می‌شود که فرد به زندگی باز گردد و احیای قلبی و تنفسی که بر روی زائر صورت پذیرد، خاطرات خوب من و همکارانم است. ما در کار روزمره استمداد از خداوند می‌گیریم، حال آنجا فضای معنوی تری وجود دارد و خدمت به زائر توفیق مضاعفی را برای همکاران ما به وجود می‌آورد که باز هم باید بگویم همه این فضاهای دو چندان معنوی جزء خاطرات خوب زندگی ماست.

نداریم

ری اسلامی ایران به امر زمین یکی از نمونه‌های روزها برای رسیدن به طر و در جهت آشنایی، محترم پای صحبت‌های یکی حج و زیارت جمعیت زائران بگوید.

سفر حج یک سفر جالب و خاطره‌انگیز است و ما در طول سفرها و اتفاقاتی که برای زائران رخ می‌دهد و به درمان ربط دارد برای ما مهم است. زمانی که شاهد آن هستیم بیماری‌های صعب‌العلاج و نارسایی‌های تنفسی، ایست قلبی با تلاش کادر پزشکی منتهی به این می‌شود که فرد به زندگی باز گردد

امسال برای اولین بار در حج تمتع در مجموعه‌هایی که زائران در آنجا حضور دارند پزشکان خانم نیز در دسترس هستند و خانم‌های زائر از خدمات پزشکان زن استفاده می‌کنند.

عمده مشکلات بیماری زائران که پزشکان در طول سفر با آن مواجه هستند چه هست؟

بیشتر، بیماری‌های تنفسی که به دلیل آب و هوا آن مناطق است گزارش شده و در مرحله دوم بیماری‌های عضلانی و مفاصل. این امر بخاطر سن بالای برخی زائران و مشکلات مفاصلی که از قبل داشته‌اند و در راهپیمایی‌های طولانی که دارند به وجود

نقشه اوله

نکات مهم تردد و حمل و نقل
ماه رمضان در مکه مکرمه

حسین فتحي مسئول حمل و نقل ستاد عمره مکه مکرمه به بیان توصیه‌ها و شرایط حمل و نقل در ایام ماه مبارک رمضان پرداخت. این توصیه‌ها را با هم می‌خوانیم:

موضوع حمل و نقل از مهمترین موضوعات مورد توجه ستاد مکه در ایام ماه مبارک رمضان است. بدون شک در ایام ماه مبارک رمضان شمار عمره گزاران به طور چشمگیری افزایش خواهد یافت و پیش بینی می‌شود تردد همه زائران اعم از زوار ایرانی و غیر ایرانی در شهر مکه با کندی صورت بگیرد.

زائران عزیز می‌بایست آستانه تحمل خود را بسالابیرند و با صبر و شکیبایی خدمت گزاران خود در عرصه حمل و نقل را یاری دهند. به دلیل محدودیت‌هایی که برای همه زائران از کشورهای مختلف در این ایام ایجاد می‌شود، برخی از زائران کشورمان می‌بایست برای تردد به سمت مسجدالحرام با ارائه بلیت از اتوبوس‌های عمومی استفاده کنند. به همین منظور بلیت‌هایی برای ارایه به زائران ایرانی خریداری شده است که در ایام ماه مبارک از طریق کاروان‌ها در اختیار عمره گزاران قرار می‌گیرد.

در ایام ماه مبارک بر اساس یک سنت دیرینه؛ هر شب بعد از نماز عشاء نماز «تراویح» (یکصد رکعت نماز مستحبی که اهل تسنن در شب‌های رمضان می‌خوانند) در مسجدالحرام خوانده می‌شود.

تجربه سال‌های گذشته نشان می‌دهد که اقامه این نماز از ساعت حدود ۹ شب تا ۱۲ شب به طول خواهد انجامید لذا بهترین ساعت برای تشریف زایران به حرم از ساعت ۳۰ دقیقه بامداد تا قبل از سحر می‌باشد. در ساعاتی که در مسجدالحرام نماز تراویح خوانده می‌شود، به دلیل افزایش ترافیک سنگین و پرهیز از معطل شدن زائران در ترافیک سنگین شهر مکه، هیچ گونه ایاب و ذهابی از سوی ستاد عمره مکه به سمت مسجدالحرام صورت نخواهد گرفت. به زائران توصیه می‌کنم در چنین ایامی از برنامه‌های فرهنگی از جمله محفل‌های انس باقرآن که معمولاً از سوی بعثه مقام معظم رهبری در مکه برگزار می‌شود، بهره‌مند گردند.

در حال حاضر ۱۰۰ دستگاه اتوبوس در قالب ۱۱ خط زائران ایرانی را از ۲۹ هتل در مکه مکرمه به سمت ۱۳ ایستگاه مقصد در نزدیکی مسجدالحرام جابجایی نمایند. بررسی‌های آماری نشان می‌دهد که در دوره عمره سه سال گذشته هر زائر روزانه به طور متوسط ۲/۵ (دو و نیم) بار از اتوبوس‌ها برای جابجایی استفاده می‌کرده است.

در حال حاضر سه نوع خدمات شامل طرح صلوات (ایاب و ذهاب زائران به مسجدالحرام و بازگشت آنها به هتل محل اقامت)، طرح مزارات (زیارت دوره) و مغادره (حمل نقل زائران به فرودگاه) ارایه می‌دهیم.

در اوقات نماز و تغییر شیفت رانندگان ارائه این خدمات موقتاً متوقف می‌شود و توصیه می‌کنیم زائران گرمای حداقل ۳۰ دقیقه قبل از اقامه نمازهای پنجگانه از هتل خارج شده و سوار اتوبوس‌ها شوند.

سه توصیه حجت الاسلام فلاح زاده به زائران

حجت الاسلام والمسلمین محمدحسین فلاح زاده به زوار ایرانی توصیه کرد که فرصت ایامی عمره مفرده را غنیمت بشمارند، چرا که بی‌مانند است و ممکن است دیگر در زندگی آن‌ها چنین فرصتی تکرار نشود. رییس مرکز موضوع شناسی احکام فقهی که در بیان دومین توصیه خود به ضرورت توجه عمره گزاران ایرانی به اعمال و مناسک تشریف به مسجدالحرام پرداخت. وی با نقل جمله‌ای از امام خمینی (رحمه‌الله‌علیه)، گفت: رسیدن به مراتب معنوی حج، جز عمل موبه موبه مناسک، میسر نمی‌شود. حجت الاسلام فلاح زاده در بیان سومین نکته خود به زائران توصیه کرد در کنار عمل به مناسک ظاهری، به باطن و محتوای آنها نیز توجه کنند و بکوشند تا به عمق معرفتی حج، دست یابند.

گزارشی از نحوه استفاده از امکانات
تلفن همراه برای آموزش حجاج

یار چهارم حجاج
در تمتع
چه می‌تواند باشد؟

این روزها زائران تمتع حتی در کلاس‌های آموزشی فرهنگی کاروان‌های خود، تلفن همراه را با خود دارند و سعی می‌کنند به فراخور امکانات گوشی‌های خود نهایت استفاده مطلوب را از این پدیده داشته باشند. فاطمه ضعیفی از زائران تمتع ۹۳ معتقد است: با ظهور هر پدیده تازه از تکنولوژی در جوامع باید فرهنگ استفاده از آن نیز نهادینه شود.

وی کاربرد تلفن همراه در جلسات آموزشی کاروان‌های تمتع را مهم ارزیابی و تأکید کرد: ضبط صوتی و تصویری مطالب ارائه شده توسط روحانی، معین و مدیر کاروان در جلسات و بازبینی و بازشنوایی مجدد آنها بدون محدودیت مکانی و زمانی باعث می‌شود تا زائران با مباحث آموزشی مطرح شده در جلسات انس و الفت خاصی بگیرند.

این زائر ادامه داد: به اشتراک گذاشتن فایل‌های صوتی و تصویری جلسات برای برخی زائران که فرصت حضور در یک یا چند جلسه را نداشته‌اند یکی از کاربردهای تلفن همراه در یاری رساندن به آگاهی زائران غائب در جلسه می‌باشد.

یک زائر دیگر گفت: هر تکنولوژی می‌تواند فواید و مضرات خاص خود را داشته باشد و اگر استفاده از تلفن همراه و برنامه‌های جانبی آن با شناخت و بصیرت کافی صورت پذیرد بدون شک، پویایی و نشاط فرهنگی را در جامعه به دنبال خواهد داشت.

سید امیر بهاء الدینی افزود: داندلود نرم افزارهای موجود در بازار و نیز پایگاه‌های اطلاع رسانی مختلف در زمینه مباحث حج بر روی تلفن همراه می‌تواند این دستگاه به ظاهر کوچک را به عنوان یار چهارم زائران در تکمیل آموزش مطالب پیرامون حج بشناساند.

حجت الاسلام صادق محمدپور از دیگر زائران قمی است که می‌گوید:

با تلفن همراه می‌توان سودمندترین مطالب دینی و شناخت احکام را با کمترین هزینه در سطح گسترده‌ای اشاعه داد.

وی گفت: نرم افزارهای مختلف دینی بویژه حج و احکام مرتبط با آن، که قابل نصب بر روی تلفن همراه می‌باشند در بازار و سایت‌های مختلف موجود است و زائران می‌توانند با دانلود این نرم افزارها اطلاعات بسیار مفید و ارزنده‌ای درباره سفر حج، احکام و مناسک آن و نیز تاریخ صدر اسلام در سرزمین وحی بر روی تلفن همراه خود داشته باشند و در هر زمان و مکان مطالعه نمایند.

یک مسئول فرهنگی عمره نیز گفت: تلفن همراه به عنوان یک رسانه ارتباطی بانفوذ گسترده‌ای با نقش مهمی در فرهنگ سازی جامعه دارد.

وی خاطر نشان کرد: تهیه و ارائه بیش از ۱۲ نرم افزار در حوزه حج، ۱۹ نرم افزار در مسائل مذهبی، ۹ نرم افزار با موضوع دنیای اسلام و ۱۷ نرم افزار ادعیه و زیارات با محیط‌های گرافیکی و بصری بسیار زیبا در پاسخ به همین دغدغه زائران سرزمین وحی و نیز عتبات می‌باشد.

وی تأکید کرد: بسیاری از پایگاه‌های اطلاع رسانی بویژه پایگاه اطلاع رسانی حج و زیارت و نیز وبلاگ‌ها و سایت‌های کاروان‌های مختلف و نیز عوامل اجرایی حج لینک دانلود این نرم افزارها را در فضای مجازی قرار داده‌اند و زائران گرمایی می‌توانند با مراجعه به این پایگاه‌ها نسبت به دریافت و فعال سازی نرم افزارهای مورد نیاز خود اقدام کنند.

نقشه سوم

این جلسات را از دست ندهید

یکی از جذاب‌ترین و کاربردی‌ترین برنامه‌های نمایندگی بعثه مقام معظم رهبری در مدینه منوره جلسات مدینه شناسی مصور است و به گفته زائران و مسؤولان بیشترین و بالاترین استقبال را داراست. این جلسات با روایت‌گری روان و روحانیون نمایندگی بعثه مقام معظم رهبری در مدینه منوره برگزار می‌شود. این برنامه برای برخی از زائران مانند کاروان‌های نخبگان دانشجویان خارج از کشور و زوج‌های دانشجویی به صورت ویژه و از سوی حجت الاسلام والمسلمین نجفی روحانی نماینده بعثه مقام معظم رهبری در مدینه منوره برگزار می‌شود. زائران تشنه دانستن تاریخ مدینه هستند خصوصاً اینکه بانوان در برخی اماکن مقدس یا محدودیت ورود دارند و یا حق ورود ندارند. یکی از نکات برجسته جلسات مدینه شناسی مصور طرح نکات اخلاقی و تربیتی در پیچ و تاب‌های تاریخی است که مورد استفاده عموم زائران قرار می‌گیرد. عموماً پس از جلسات مدینه شناسی مصور زائران اذعان دارند که با دید باز ترورش‌شن تری در مدینه منوره به زیارات خود پرداخته‌اند. پیشنهاد می‌کنیم این جلسات را از دست ندهید.

نقشه چهارم

با مشکل کفشداری در حرم نبوی آشنا شویم

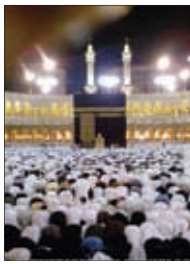
مسئله کفش‌ها و شیوه نگه‌داری آن‌ها در حرمین شریفین، یکی از قدیمی‌ترین مشکلات زوار در حین تشریف به این اماکن مقدس است. جاکفشی‌های تعبیه‌شده در داخل حرم، به ویژه در نقاط پر ازدحام اطراف ضریح، همواره مملو از کفش و دمپایی بوده و امکان گم شدن آنها همیشه وجود دارد. در پارهای موارد، کارگران نظافت حرم با استفاده از یک اربابه خاص، بخشی از کفش‌ها را که عموماً شامل دمپایی‌های ارزان قیمت می‌شود و روی جاکفشی‌ها انداخته شده‌اند، جمع‌آوری کرده و بیرون از حرم و در حاشیه در ورودی باب‌السلام قرار می‌دهند. البته اگر در حین این حمل و نقل، زائری متوجه جابه‌جایی کفشش شود، احتمالاً شناسی برای پیدا کردن آن‌ها دارد و گرنه در بیشتر موارد دمپایی مورد نظر احتمالاً پیدا نخواهد شد. سال گذشته در ورودی باب‌السلام حرم نبوی، برای بردن کفش‌ها، پلاستیک‌هایی قرار داده شده بود که امسال از آنها هم خبری نیست. در این حرم ۲۸۸ جاکفشی در داخل صحن‌ها تعبیه شده است.

سفارش‌های حجت‌الاسلام والمسلمین انصاریان

طواف بعنوان یک رمز، آموزه‌ای است که به انسان می‌گوید باید در تمام زندگی خدا محور بود؛ همان طور که جسم او به دنبال خانه گلی و سنگی می‌چرخد، دل او همراه با فرشتگان در عالم ملکوت طواف می‌کنند. اعمال ظاهری دارند و باطنی. باطنی باطن همان اسرار آنهاست. نباید در ظاهر متوقف ماند، بلکه باید از ظاهر عبور کرد و با اخلاص در عمل به باطن رسید، رسیدن به واقع باطن عبادات از راه ظاهر ممکن است. به بهانه معنویت و اسرار باطنی نباید از ظاهر غفلت ورزید. به همین خاطر عرفای واقعی کاملاً مقید به ظواهر دینی هستند.

توصیه

دوره جدید - شماره ۲
اول تیر ۱۳۹۳
۲۴ شعبان ۱۴۳۵
Sun 22 June 2014
zaer93@hajj.ir

توصیه‌های زائر

نکاتی که دانستن آن

برای زائران ضروری است

محمد عسگری مسئول حراست مکه مکرّمه مهمترین نگرانی و دغدغه این واحد را در ایام اعیاد شعیبان، توزیع شیرینی و شکلات در حرمین شریفین توسط زائرین دانست و توصیه‌هایی را در زمینه‌های مختلف برای زائران بدین گونه بیان کرد:

این مسئول ضمن اشاره به ممنوعیت توزیع شیرینی و شکلات در مسجد الحرام و مسجد نبوی (ص) از زائرین محترم خواست تا حتی المقدور از همراه داشتن آن نیز خودداری نموده زیرا زمینه بازداشت و دستگیری ایشان را فراهم می‌نماید.

از دیگر مواردی که موجبات بروز خسارات مالی برای میهمانان خدا به ارمغان می‌آورد را اضطراب و استرسی دانست که زائرین محترم قبل از احرام در مسجد شجره و همچنین تا پایان انجام اعمال عمره دارند

وجود این اضطراب‌ها عواقب خوبی با خود به همراه ندارد و گاه ممکن است زائرین اشیاء ذی قیمت خود را در حد فاصل حضور در مسجد شجره تا زمان احرام در اتوبوس و مکان‌های مختلف این مسجد جا گذاشته یا مفقود نمایند.

عسگری ضمن توصیه به زائرین در خصوص دقت در حفظ وسایل شخصی خود از مدیران کاروان‌ها خواست تا بیش از پیش نسبت به توزیع زائرین در این زمینه‌ها اهتمام ورزند.

وی همچنین از تمامی زائران خواست هنگام تخلیه اتاق‌ها در زمان خروج از هتل‌های محل اقامت خود، ترک اتوبوس‌های درون شهری و برون شهری و در فرودگاه جده در جمع‌آوری کلیه وسایل خود دقت کافی و وفای را داشته باشند.

عسگری به امکانات موجود در اختیار زائرین از جمله اتوبوس‌های درون شهری که وظیفه انتقال زائرین معزز به حرمین شریفین و بالعکس را دارند اشاره کرد و اذعان داشت: ما با زائرین بالاخص بانوان محترمه تقاضا داریم که بصورت انفرادی تردد ننموده و سعی کنند حتی الامکان جهت تشرّف به مسجد الحرام و خرید سوغاتی بصورت گروهی اقدام نمایند.

زائران به میزان لازم وجه نقد با خود همراه ببرند نه بیشتر و در هنگام عبور از خیابان‌ها نهایت دقت را داشته باشند زیرا همانگونه که می‌دانید وسایل در حرکت، بیش از آن چه ما تصور می‌کنیم به ما نزدیکترند.

ممنوعیت برداشتن هر نوع شیئی از روی زمین به خصوص در مسجد النبی و مسجد الحرام از دیگر مواردی است که زائرین می‌بایست رعایت نمایند.

از زائران درخواست داریم در ارتباط با عوامل بومی هتل‌ها دقت بیشتری بعمل آورند به دلیل تفاوت در فرهنگ‌های دو کشور، گاهی اوقات برقراری ارتباط نامناسب می‌تواند خسارات جبران‌ناپذیری بر جای بگذارد.

«ملا محمد نراقی»، فرزند مر حوم «حاج ملا مهدی نراقی»، در سال ۱۱۸۵ هجری قمری مطابق با ۱۱۵۰ شمسی در نراق متولد شد. او از فحول علمای دین، واکابر مجتهدین شیعه است، که در علم فقه، اصول، حدیث، رجال، نجوم، ریاضی، معقول و منقول، ادبیات و شعر تبحر داشته و علاوه بر علوم متداول عقلی و نقلی در بسیاری از علوم دیگر مهارتی بسزا داشته است. ملا محمد نراقی فردی زاهد، متقی، و در اوصاف حمیده و اخلاق فاضله زبازد خاص و عام بوده و در فقر و فضل او همین بس که استاد خانم الفقها مر حوم «شیخ مرتضی انصاری» بوده است.

توصیه‌های آداب حج در بیان ملا احمد نراقی [۲]

اموری که هنگام توجه به حج باید مراعات شود

کسی که اراده حج می‌کند، در وقت توجه به جانب حج مراعات چند امر را باید بداند:

اول اینک: نیت خود را از برای خدا خالص کند به نحوی که شبیه هیچ غرضی از اغراض دنیوی در آن نباشد. و هیچ باعشی بر حج، جز امتثال امر الهی نداشته باشد. پس نهایت احتیاط کند که میباد در خفایای دل او نیتی دیگر باشد از ریا و یا احترام از مذمت مردم به سبب نرفتن حج، یا خوف از فقر و بر تلف شدن اموال، - چونکه مشهور است که: تارک الحج مبتلا به فقر و ادبار می‌شود - یا قصد تجارت و شغل دیگر، زیرا همه این‌ها عامل را از قربت و اخلاص، خالی می‌کند و مانع از مراتب ثواب موعود می‌گردد و چه احق کسی است که: متحمل این همه اعمال شاقه که واسطه تحصیل سعادت ابدی گردد به جهت خیالات فاسده که به جز خسران فایده ندارد.

دوم آنکه: از گناهای که کرده توبه خالص کند. و حق الناس که در ذمه او باشد خود را بری از الذمه سازد. و دل از همه علایق بکند، تادل او بالکلیه متوجه خدا شود. و باید چنان تصور کند که: از این سفر بر نخواهد گشت. و وصیت خود را مضبوط سازد و آماده سفر آخرت گردد. زیرا اصل این سفر نیز از جمله تدارک خانه آخرت است. و باید در وقت بیرون آمدن از برای سفر حج و قطع علاقه از وطن و اهل و عیال و مال و اموال، یاد آورد زمانی را که: قطع علاقه از اینها خواهد نمود به جهت سفر آخرت.

سوم آنکه: در وقت اراده سفر، متذکر عظمت خانه و صاحب خانه گردد، و به یاد آورد که: او را در این وقت، ترک اهل و عیال و مفارقت از مال و جاه و دوری دوستان و مهاجرت از اوطان را اختیار کرده به جهت قصد امری رفیع الشان عظیم القدر، یعنی: زیارت خانه‌ای که خدا آن را مرجم مردم قرار داده است.

پس بداند که این سفر، مثل سایر سفرهای دنیاییست. و متذکر گردد که: چه امری اراده کرده است و رو به چه جایی آورده و قصد زیارت که دارد. و بداند که اومتوجه است به زیارت آستانه حضرت مالک الملک و از جمله کسانی است که منادی پروردگار او را صلاص دعوت داده و او به جان و دل قبول نموده. پس قطع علایق و تبرک خلاق کرده و به خانه رفیع القدر عظیم الشان آورده تادل خود را فی الجمله به ملاقات خانه تسلی دهد و آن را وسیله وصول به غایت امل، که لقای جمال جمیل ایزد- متعال - باشد، سازد.

چهارم آنکه: دل خود را فراغ سازد از هر چیزی که در راه یا مقصد، دل او را مشغول می‌سازد و خاطر او را پریشان می‌کند، از معامله و تجارت و نحو اینها، تا دل او مطمئن بوده متوجه یاد خدا باشد.

پنجم آنکه: سعی کند که توشه سفر و خرجی راه او از ممر حلال باشد. و در آن وسعت دهد اما نه به حدی که به اسراف منجر شود. و مراد از «اسراف»، آن است که انواع اطعمه لذیذه را صرف نماید، همچنان که طریقه خوش گذرانا اهل روزگار است. و اما بذل کردن مال بسیار به اهل استحقاق، پس آن، اسراف نیست. همچنان که رسیده است که: «هیچ خیری در اسراف نیست. و هیچ اسراف‌ری در خیر نیست».

ششم آنکه: در این سفر هر نقصان مالی باذیت بدنی که به او برسد به او خرسند و دل شاد گردد. زیرا آن، از علامات قبول حج اوست.

هفتم آنکه: با رفق و اهل سفر خویش خوش خلقی نماید و گشاده رو و شیرین کلام باشد. و با ایشان تواضع کند. و از کج خلقی و درشت گویی غایت اجتناب نماید. و فحش نگوید. و با کسی جدال و خصومت نکند. حضرت رسول - صلی الله علیه و آله - فرمود که: «حج مبرور، هیچ جزائی ندارد مگر بهشت شخصی عرض کرد: یا رسول الله! مبرور کدام است؟ فرمود: آن است که: با آن، خوش کلامی و طعام دادن باشد.» (۲) و باید بسیار اعتراض با رفیق و جمال و غیر اینها از هم سفران نکند. بلکه با همه، همواری کند. و باره روان خانه خدا فروتنی و خفض جناح نماید. و حسن خلق را پیشه خود کند. و حسن خلق، همین نیست که: اذیت او به کسی نرسد، بلکه اگر اذیتی از دیگری به او رسد متحمل شود.

هشتم آنکه: ژولیده و غبار آلوده باشد و خود را در راه، زینت نکند. و میل به اسبابی که باعث فخر و خودنمایی است ننماید. و اگر تواند پیاده راه رود، خصوصاً در مشاعر معظمه، یعنی: از مکه و منی و مشعر و عرفات. به شرطی که: مقصود او از پیاده رفتن، صرفه اخراجات نباشد، بلکه غرض او زحمت و مشقت در راه خدا باشد. و اگر مقصود صرفه باشد سواری بهتر است اگر وسعت باشد. و همچنین از برای کسی که پیاده روی باعث ضعف او از عبادت و دعا شود سواری بهتر است.

میزان

حج، سرچشمه جوشان تقوی و معنویت و خیر و برکت، همه ساله تا اید، فیضان خود را بر جهان اسلام و بر یکایک مسلمانان موفق

جاری می‌سازد تا هر کس و هر مجموعه، به اندازه ظرفیت و قابلیت خود از آن بهره بگیرد. حجاج بیت‌الله الحرام، تنها بهره‌مندان از این سرچشمه فیاض نیستند. اگر این فریضه عظیم به درستی شناخته و عمل شود ملت‌ها و آحاد مسلمان در همه جای جهان، مشمول بر کات آن خواهند شد. بخشی از پیام به کنگره عظیم حج ۱۳۷۵/۲/۴

طراپ

برخی ناآگاهان، یا تحلیل‌گران مغرض، یا جیره‌خواران می‌گویند: حج عبارت است از یک عبادت

دسته‌جمعی، و یک سفر زیارتی و سیاحتی برای دیدار از قبله و مدینه و بسا و حال آن که، حج برای نزدیک شدن و اتصال انسان با صاحب‌خانه است. حج کانون معارف الهی است. حج تنها حرکات و اعمال و الفاظ نیست. با کلام و لفظ و حرکت خشک نمی‌توان به خدار رسید. صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۷۶ و ۷۷

دوره جدید - شماره ۲ - اول تیر ۱۳۹۳ - ۲۴ شعبان ۱۴۳۵

سرمناسجه

وراثت بهشت

در باره ارزش و جایگاه حج مضامین گسترده‌ای وجود دارد، پاداش حج مقبول بهشت و آمرزیده شدن گناهان است. میراث حج بهشت است و حج گزار جایگاهی جز بهشت عدن ندارد. رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «لَيْسَ لِلْحَجَّةِ الْمُبْرُورَةِ ثَوَابٌ إِلَّا الْجَنَّةُ»؛ «پاداش حج نیکو، جز بهشت نیست.» همچنین فرمود: «هر عمره تا عمره دیگر، کفاره گناهان (میان آن دومی باشد و پاداش حج مقبول، بهشت است.»

روزی پیامبر خدا (ص) نشستند و کاروان شتران حجاج از آنجای گذشت. پیامبر (ص) به آنها نگر است و فرمود: «هیچ گامی بر نمی‌دارند مگر آنکه برایشان حسنه نوشته می‌شود و هیچ گامی نمی‌گذارند، مگر آنکه گناهی از آنان محو می‌شود، و هر گاه اعمال حج خود را به پایان برند به آنان گفته می‌شود: بنایی ساختید، پس ویرانش نکنید، گناهان گذشته شما بخشوده شد، برای کسی که برای حج از خانه‌اش بیرون آید، با هر گامی که بر می‌دارد گناهانش می‌ریزد همانگونه که برگ از درخت می‌ریزد. بنابراین حج خروج از عذاب و ورود به بهشت خداست، فردوس برین میراث حج است.

(بر گرفته از سیری در اسرار عرفانی حج، جلد ۱، محمد تقی فعالی، نشر مشعر)

دعوت به پرستش خداوند یکتا در جوار کعبه

می‌کنند که «اواز قبيله غفار است و اگر بمیرد کالاهای تجاری شمار بیشت شتران در امان نخواهد بود» از سوی دیگر پیغمبر (ص) نیز به ابوذر می‌گوید: «من بر جان تو از این قوم بیمناکم بهتر است به میان قوم خود باز گردی و آنان را از سوی من دعوت به اسلام کنی.» ابوذر به میان قوم خود باز می‌گردد و به تبلیغ اسلام مشغول می‌گردد. گویند او تمام افراد قبيله غفار را مسلمان کرد. از نخستین سال‌های هجرت مسلمانان به مدینه ابوذر هزار گاهی به نزد پیامبر (ص) می‌آید و اخبار و آیات جدید را دریافت می‌کند اما پس از سال پنجم هجرت برای همیشه به مدینه هجرت می‌کند و پیامبر (ص) او را در صفا مسجد خویش منزل می‌دهد.

ظاهرا در یکی از غزوات سپاهیان دچار تشنگی می‌شوند. پیغمبر (ص) ابوذر را با چند تن از اصحاب به جستجوی آب می‌فرستد زمانی طولانی از ابوذر خبری نمی‌شود. ناگاه در دور دست صحرا نقطه‌ای نمایان می‌شود. پیغمبر (ص) می‌گوید: «به گمانم ابوذر باشد، تنهاراه می‌رود، تنه‌های می‌برد و تنها برانگیخته می‌شود.» به درستی که همانگونه شد.

ابوذر پیش از ملاقات با پیامبر (ص) در میان قبيله خود غفار زندگی می‌کرد. او به یارانش گفته بود: «من پیش از آنکه اسلام آشکار شود، نماز می‌گذاردم، و چون از او پرسیدند به کدام سو؟ گفت: بدان سو که دلم می‌خواند. با آشکار شدن دعوت اسلامی برادرش انس را برای تحقیق به مکه فرستاد. تحقیقات انس ابوذر را راضی نکرد و خود جانب مکه در پیش گرفت. در مکه سراغ پیامبر (ص) را گرفت، اما کسی به او پاسخی نداد. وی تا سه روز در پی پیغمبر (ص) گشت اما نتوانست ایشان را ببیند. اما در سومین روز که در کنار کعبه آر می‌دید، بود، علی (ع) آهسته به او نزدیک شد و او را با خود به خانه ارقم (جوان تنهایی که دعوت مخفیانه به اسلام از خانه او آغاز شد) برد.

ابوذر پس از صحبت با پیامبر (ص) ایمان آورد و صبح روز بعد یکسره به سمت کعبه رفت و با صدای بلند مردم را به پرستش خدای یکتا دعوت کرد. قریشیان بر سرش ریختند و او را به باد کتک گرفتند. تا سه روز ابوذر در کنار کعبه مردم را به اسلام دعوت می‌کند و هر سه روز قریشیان او را می‌زنند. ظاهرا عباس قریشیان را می‌ترساند و به آنان یادآوری

طلیح تاریخ

روز اول ماه مسجد النبی (ص) دچار آتش سوزی شد
روز اول ماه رمضان بنا به نقل «سمهودی مورخ عامه» در سال ۶۵۴ هجری، مسجد النبی (ص) و حجرات مقدسه آن دچار آتش سوزی شد، و به قدری شعله‌های آتش دامنه‌دار شد، که سقف و دیوارها را فرا گرفته و فروریخت این زمان مصادف با حکومت معتمد عباسی بود.

فتح مکه در بیستم ماه رمضان
تا سال هشتم هجرت شهر مکه، همچنان در تصرف بت پرستان بود. سیصد و شصت بت بر کعبه نصب بود که وقتی مکه را پیامبر (ص) فتح کرد، به شکستن آنها پرداخت، بزرگ بتها، «هبل» بود که پیامبر (ص) با چوبی به آنها اشاره می‌کرد و این آیه را می‌خواند: قل جاء الحق و زهق الباطل ان الباطل كان زهوقا.

فتح اندلس توسط طارق بن زیاد
در رمضان سنه ۹۲ مسلمانان عرب و بربرهای شمال آفریقا در سال ۹۲ هجری تحت فرماندهی سردار نامی طارق بن زیاد با ۱۲ هزار سپاهی از تنگه میان مراکش، و اسپانیا، (جبل الطارق) گذشت و در اندک زمانی سراسر اسپانیا که شامل کشور پر تقال کنونی هم بود فتح کرد.

زیارتگاه

مسجد حمزه علیه السلام
این مسجد منسوب به حمزه است و در منطقه مسفله، نزدیکی تلاقی خیابان ابراهیم و خیابان حمزه بن عبدالمطلب قرار دارد. مسجد یاد شده، مسجد کوچکی بود و در بازسازی آن به سال ۱۳۷۵ قمری، مساحت آن به ۱۶۰ متر مربع رسید. حمزه بن عبدالمطلب، عموی رسول خدا صلی الله علیه و آله و از سرداران بنام سپاه اسلام است. او در مکه به رسول خدا (ص) ایمان آورد و سبب تقویت اسلام در مکه شد. بعد از هجرت، در جنگ بدر شجاعانه جنگید و در نبرد اُحد به شهادت رسید. رسول الله (ص) او را «سید الشهداء» نامیدند. (تلیخیص از کتاب آثار اسلامی مکه و مدینه، جلد ۱، رسول جعفریان، نشر مشعر)

قلبه افر

مسجد «جن» در مکه؛ جایی که در آن سوره جن بر پیامبر (ص) نازل شد.

طایفه نونته

غریبانه آمدیم، غریبانه ترمی رویم
روبروی بقیع ایستاده بود که صدای گریه‌های آرام اش سکوت قبرستان را نوازش می‌کرد، زمزمه می‌کرد: «سیدتنا فاطمه؟! هنگامه وداع با مدینه فرا رسیده و نمی‌دانم از کجای این سرزمین غریب با شما وداع کنم؟ ای مدینه! ما می‌رویم تو سلام و درود ما را به صاحب مزار گمشده برسان. ای مدینه تو امانت دار باش و قلبهای ما را که در گوشه بقیع مدفون است محفوظ دار، چنان که پاره‌های جگر ما را محفوظ داشته. ای مدینه! غصه‌های ما را و دردهای ما را از یاد مبر، بیادت بماند که غریبانه آمدیم و غریبانه ترمی رویم و خدا می‌داند که بر داغمان افزوده شد.